

Innehåll



Jämställdhetspolitik	4
Integrationspolitik	6
Folkrörelsepolitik	10
Ungdomspolitik	13
Handikappolitik	18
Folkhälsopolitik	20
Djurpolitik	24
Miljöpolitik	30
Näringspolitik	36
Regional utvecklings- och landsbygdsolitik	40
Forskningspolitik	46
Utbildningspolitik	49
Organisationer	52



Det är dags att flickors idrott med hästar tas på samma allvar och tilldelas samma resurser som pojkars idrott.



Hästsport – en breddidrott med kvinnlig profil

Kvinnor dominerar inom dagens svenska hästsport. Särskilt inom ridningen. Av 500 000 ryttare är över 400 000 kvinnor.

Annat var det för drygt 50 år sedan. Då var det männen inom armén, ryttmästare, styckjunkare och andra befäl som höll i tyglarna. Idag har tyglarna övertagits av kvinnor. De unga flickor som idag traskar till ridskolorna, undervisas av ridlärare vilka själva en gång var flickor som gick i ridskola. Det är de som byggt grunden till dagens framgångsrika ridsport.

Kanske är det hästvärldens viktigaste bidrag till jämställdheten. Inte att män och kvinnor tävlar under samma villkor.

Samma sak har hänt inom galopp-sporten, och även inom travet är kvinnorna på stark frammarsch. Fördelningen män/kvinnor har blivit spegelvänd. Nästan i alla fall.

Alltså är det dags att flickors idrott med hästar tas på samma allvar och tilldelas samma resurser som pojkars

idrott. Hästsport är en kvinnlig breddidrott.

Dock inte bland invandrarna, men hästar och hästsport skulle kunna vara en positiv kraft för ökad integration mellan svenskar och invandrare.



Jämställdhetspolitik

POLITISKT MÅL FÖR JÄMSTÄLLDHETSPOLITIKEN

Kvinnor och män skall ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden. Det är målet för jämställdhetspolitiken. Det handlar bland annat om en jämn fördelning av makt och inflytande, samma möjligheter till ekonomiskt oberoende, lika villkor och förutsättningar i fråga om företagande, arbete, arbetsvillkor samt utvecklingsmöjligheter i arbetet.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Flickor och kvinnor dominerar numera svensk hästnäring i allmänhet och svensk ridsport i synnerhet. Det är resultatet av en dramatisk utveckling. Den tidigare manliga dominansen av hela hästnäringen, som förklaras av hästens dåvarande roll i försvaret, har på så kort tid som cirka 50 år brutits och kvinnorna har tagit över inom både rid- och galoppporten. Även inom travsporten ökar antalet kvinnliga utövare.

Ridsport är numera en bredd- och massidrott, framför allt bland kvinnor. En halv miljon människor rider regelbundet och ungefär 85 procent av de aktiva är kvinnor. Därför går det inte längre att avfärda ridsport som en sport för en liten utvald grupp. Det blir allt svårare att marginalisera den som en »flicksysselsättning« och därmed ett »särintresse«.

Galoppporten var liksom ridsporten länge en militärt präglad sport, med stark förankring i landets kavalleriregementen. Först under 1920-talet började den professionaliseras och den manliga dominansen började brytas på 1970-talet. Idag är en majoritet av licensinnehavarna, det vill säga tränare och ryttare, kvinnor.

Även inom **travsporten** ökar antalet kvinnliga tränare och kuskar fast männen är fortfarande i majoritet, men travsportens nya disciplin monté är helt dominerad av kvinnliga ryttare.

Det är intressant att fundera över orsakerna till att det ena könets dominans inom hästnäringen nu bytts mot det andras. Ur ett jämställdhetsperspektiv så har könsfördelningen bland de aktiva förvisso blivit mindre ojämn men kvarstår i hög grad fortfarande fast med det andra könet som dominerande. Det är således inte genom jämn könsfördelning bland de aktiva som hästporten bidrar till ökad jämställdhet. Inte heller det faktum att kvinnor och män inom hästsportens alla discipliner tävlar på exakt lika villkor är det viktigaste bidraget till ökad jämställdhet.

Anna Hedén, Moa Matthis och Ulrika Milles bidrar i boken **Över alla hinder – en civilisationshistoria** med bra beskrivningar och analyser av det som är hästvärldens och framför allt ridsportens viktigaste bidrag för att öka jämställdheten mellan kvinnor och män. Det faktum att kvinnorna tagit över och delvis förändrat den värld som tidiga-

re tillhörde män i uniform beskriver de så här:

»Långpiskor och militäriskt rytande i ridhuset har mer och mer ersatts av pedagogiska ridlärare som en gång varit hästflickor själva. Flickorna har förvandlat kasernerna till fritidsgårdar utan att förlora ridningen som konst och kulturgärning ur sikte, och har gjort det i stort sett på egen hand.«

Hästvärldens kanske allra viktigaste bidrag till ökad jämställdhet handlar om **byggandet av en kvinnlig identitet** som bryter med den traditionella bilden av kvinnorollen. Hästflickan erövrar kunskaper om alltifrån hästens anatomi till människans psyke. Hon lär känna sin egen rädsla och sitt eget mod, sin fysiska och mentala styrka och svaghet. Hon erövrar en identitet som inte ryms innanför de gränser kulturen drar upp för vad en flicka och kvinna bör och inte bör vara. Författarna beskriver det på följande sätt:

»Tonårsflickans exodus ur hästvärlden tas ofta som intäkt för bilden av hästintresset som skyddad verkstad och övergångsperiod i väntan på fullt utvecklade förmåga till lidelse, ett flickornas träningsläger för moderinstinkter och ömhetstörst. Varje hästflicka vet att detta är fel, en i raden av patriarkatets våta drömmar om kvinnors naturgivna lust och längtan till ett litet liv i självutplåningens tecken där man, barn och härd är livets slutmål. Snarare är det så att den identitet och de egenskaper som stallet och ridningen inte bara uppmuntrar utan fordrar – styrka, självförtroende – befinner sig på kontrakurs med den kvinnoidentitet som kulturen tillhandahåller.«

Denna konflikt mellan den kvinnoidentitet som hästvärlden bidrar till och den traditionella är också deras förklaring till varför så många kvinnor i vuxen ålder återvänder till hästvärlden.

De egenskaper i form av fysisk och psykisk styrka och självsäkerhet som hästvärlden bidrar med till flickors och unga kvinnors identitetsskapande är något som borde erkännas, uppskattas och tas till-

vara även av samhället i övrigt. Det är egenskaper som kommer till nytta inom alla andra områden i yrkes- och privatlivet.

Den utbildning och den övning i organisation och ledarskap i föreningslivet som ridklubbarna förser dessa flickor och kvinnor med är ytterligare färdigheter och erfarenheter som samhället utanför hästvärlden har nytta av och i än högre grad skulle kunna synliggöra och erkänna.

Mot denna bakgrund är det trist att konstatera att de höga kostnaderna för att rida gör att det finns flickor (och för den delen även pojkar) som blir utestängda från ridning. I genomsnitt får barn och ungdomar i åldrarna 7–15 år betala 8 200 kronor per år för sin ridning. Avgiften, det vill säga allt utom utrustning och resor, står för drygt hälften av kostnaden. En bidragande orsak till att ridning är dyrare än andra idrotter beror på de särskilda krav som hållandet av djuren innebär. En annan viktig orsak är att kommunerna generellt sett satsar mindre på ridsporten än på traditionella pojksporter som fotboll och ishockey.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill utveckla en modell för att kunna jämföra det stöd som ridsporten får i relation till andra sporter. Idag finns flera enskilda analyser som visar att ridsporten till exempel får mindre anläggningsbidrag än andra kommunala sportanläggningar. En gemensam modell skulle vara användbar för att mer systematiskt kunna påvisa den orättvisa fördelningen av offentliga medel till ridsporten.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att flickors idrott med häst tilldelas lika stora resurser och tas på samma allvar som pojkars idrotter, såväl lokalt, regionalt som nationellt.

Integrationspolitik

POLITISKT MÅL FÖR INTEGRATIONSPOLITIKEN

De politiska målen för integrationspolitiken är:

- lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund
- en samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund
- en samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt för olikheter inom de gränser som följer av samhällets grundläggande demokratiska värderingar och som alla oavsett bakgrund skall vara delaktiga och medansvariga för.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Integrationsområdet är ett område där hästar och hästsporten i högre grad än idag skulle kunna fungera som en positiv förändringskraft i samhället. Idrotten kan generellt sett, genom sin attraktionskraft och öppenhet för alla, vara en naturlig väg in i samhällsgemenskapen. Men det finns stora sociala, regionala och könsmissiga skillnader i utövandet av idrott. Undersökningar visar att flickor från invandrarfamiljer idrottar minst av alla ungdomar.

Invandrarungdomar är kraftigt underrepresenterade inom såväl rid-, trav-, som galoppsporten. Det finns förmodligen flera orsaker till detta. Det kan handla om att det i vissa kulturer inte finns någon tradition kring hästsporten och att ridning inte får

lika mycket stöd som andra sporter och därför är en relativt sett dyr sport. I många invandratäta områden saknas dessutom ridskolor eftersom underlaget är för litet för att skapa förutsättningar för ekonomisk lönsamhet.

Närheten till hästar och utövandet av olika hästsporter är i sig positivt på många olika sätt. Det handlar om motion och de i övrigt hälsofrämjande effekter som kontakter med hästen för med sig. Detta är i sig skäl för att alla ungdomar, även **invandrarungdomar**, skall få möjlighet att stifta bekantskap med hästvärlden. Därutöver erbjuder hästsporterna en möjlighet för invandrarungdomar att få mer kontakt på fritiden med andra ungdomar.

Detta påtalades redan i den hästpolitiska utredningen från 2000 som bland annat föreslog att eleverna på grundskolan kunde ges möjlighet att få rida och köra häst, till exempel i gymnastikundervisningen, vid friluftsdagar eller som fria aktiviteter för eleverna. Om barn och ungdomar fick denna möjlighet i grundskolan skulle alla, oavsett bakgrund, på sikt någon gång i livet få prova på att rida eller köra häst. Ökade möjligheter att få rida eller köra häst inom ramen för grundskolan är sannolikt den enskilt viktigaste faktorn för att få fler invandrarungdomar att intressera sig för hästar.

Det är skolans huvudmän, det vill säga landets kommuner, som aktivt måste arbeta med dessa frågor. Det är dock viktigt att insatser även görs från hästsporternas organisationer och lokala klubbar



och föreningar. Ett sådant initiativ togs 2001 då Botkyrka kommun inom ramen för såväl grundskola som gymnasieskola gav invandrarungdomar möjlighet att rida i syfte att tillsammans med ridklubben ta var på ridsportens möjlighet att skapa goda relationer mellan barn och ungdomar från olika kulturer.

Fler initiativ är på gång inom ridsporten i arbetet med att rekrytera nya grupper till sporten. Ett tiotal ridklubbar har ansökt om pengar till särskilda satsningar för att nå just invandrarungdomar. Ansökningarna sker inom ramen för de pengar som ridsporten får genom regeringens fyraåriga satsning på idrottens barn- och ungdomsverksamhet, **Handslaget**. De projekt som ansökt om pengar handlar framför allt om prova-på-ridning under pågående termin eller i lägerform under skolloven.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill fortsätta arbetet med att rekrytera nya grupper till hästsporten, bland annat genom att skapa förutsättningar för invandrarungdomar att prova på ridning och körning.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att kommunerna ger landets grundskoleelever möjlighet att få rida och köra häst, till exempel i gymnastikundervisningen, vid friluftsdagar eller som fria aktiviteter för eleverna.

Att regeringen, inom ramen för sin ökade satsning på integrationspolitiken, ger ekonomiskt stöd till pilotprojekt mellan till exempel ridskolor och kommuner med sommarridskolor i invandratäta förorter och stadsdelar.



Efter fotboll är ridsport den största ungdomssporten i Sverige.



Folkhemmet satte fart på häströrelsen

En gång i tiden var hästen ett vanligt inslag i det svenska samhället. I städer och tätorter fanns häståkerier, armén använde hästar och på landsbygden var det hästar som drog plogar och timmerlass. Ridsport och galopp skötes huvudsakligen av officerare vid landets regementen. De som är födda på 40-talet och tidigare minns fortfarande det samhället.

Den del av hästnäringen som då kunde kallas folkrörelse var travet, som utvecklats från de nordsvenska arbetshästar som gick i arbete i skog och på åker.

Idag är läget annorlunda. Man räknar med att cirka 500 000 människor rider regelbundet. Ridsportförbundet har drygt 200 000 medlemmar, de flesta kvinnor.

Folkrörelseprocessen tog fart 1948 då Ridfrämjandet bildades med stöd av regeringen Erlander, meningen var att i

”folkhemmet” skulle alla ha möjlighet (råd) att rida. Idag har förbundet en omfattande barn- och ungdomsverksamhet.

Galoppsporten har idag totalt tappat sin militära prägel och domineras av kvinnor.

Travet har tidigare inte haft någon ungdomsverksamhet, men idag växer det fram ponnytravskolor, inte bara på landets 30 travbanor.

Hästen är inte bara ett vanligt och trevligt inslag i landskapet, utan utgör basen för en folkrörelse.

Folkrörelsepolitik

POLITISKT MÅL FÖR FOLKRÖRELSEPOLITIKEN

Målet för folkrörelsepolitiken är att människor ska ha bästa möjliga förutsättningar att bilda och delta i olika typer av folkrörelser och föreningar. Idrottspolitiken ingår som en del av folkrörelsepolitiken. Målet för idrottspolitiken är att ge möjligheter för flickor och pojkar, kvinnor och män att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa, att stödja en fri och självständig idrottsrörelse samt att ge kvinnor och män positiva upplevelser av idrott som underhållning.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Hästen i Sverige har en tradition av tillgänglighet och folkrörelse. Detta är mycket tack vare den svenska **ridsporten**, vars profil att vara tillgänglig för folk i allmänhet har sina rötter i Ridfrämjandet, som öppnade stalldörrarna för vem som helst som ville rida. Det var den socialdemokratiska regeringen under Tage Erlander som 1948 stödde bildandet av Ridfrämjandet för att skapa en breddidrott för alla. Det lyckades väl. Rid- och körsport är idag en bred folksport som saknar motsvarighet i något annat land. Det är något att vara stolt över. Att hästar är tillgängliga och engagerar visar Riksidrottsförbundets statistik: efter fotboll är ridsport den största ungdomssporten i Sverige. Alla de ungdö-

mar som håller på med hästar utanför SvRF:s ridklubbers verksamhet är då oräknade.

År 1993 samlades all ridsport i ett förbund – Svenska Ridsportförbundet. Då slogs de fyra ridsportorganisationerna Svenska Ridsportens Centralförbund, Svenska Ponnyryttarförbundet, Ridfrämjandet och Sveriges Lantliga Ryttare, samman till ett förbund. Ridsportförbundet verkar för att främja ridning, körning och voltige som motion, folksport och tävlingsidrott.

Det finns 19 ridsportdistrikt inom förbundet och totalt är nästan ett tusen klubbar anslutna. Drygt hälften av klubbarna driver ridskola. Närmare 200 000 personer är medlemmar i någon av landets ridklubbar.

Svensk **travsport** har sina rötter i kallblodshästarnas användning i jord- och skogsbruk. Kopplingen mellan skog och trav är fortfarande synlig. Av landets alla travbanor med vadhållning ligger mer än hälften i skogsbygder norr om Mälaren. Varje år körs 10 000 lopp med vadhållning. Travbanornas utbredning över landet visar att travet är en folksport med en stark regional förankring. Det stora publikintresset vid tävlingar och den stora mängd ideellt arbete som utförs i samband med tävlingar och utanför banorna är tydliga tecken på det stora folkliga engagemanget.

Svensk travsport bärs egentligen upp av sin blandning av amatörer och professionella tränare. Det finns nästan tjugo gånger så många amatör-

tränare som professionella. Många framgångsrika travhästar har också formats i ett amatörtränarstall.

Travbanorna drivs som ideella föreningar kallade travsällskap (32 med totalisator och 43 utan). Svenska Travsportens Centralorganisation (STC) är huvudorganisationen för dessa travsällskap, basorganisationerna ASVT (uppfödarna), BTR (amatörtränarna), RST (hästägarna), Slepiner (kallblodsintresserade) och TR (travtränarna). STC har till uppgift att leda, organisera och utveckla verksamheten inom sporten. STC skall utfärda gemensamma regler och bestämmelser samt att företräda sporten gentemot staten och utlandet. STC är också ett serviceorgan för sällskapen, aktiva och intresserade. Travsällskapen är av tradition slutna sällskap. Det har fått negativa konsekvenser för representationen i sällskapen. Nu pågår ett arbete med att öppna upp sällskapen för att få in företrädare för olika intresseområden, åldersgrupper och kön.

Galoppporten var liksom ridsporten länge en militärt präglad sport, med stark förankring i landets kavalleriregementen. Först under 1920-talet började den professionaliseras. Under senare årtionden har tidigare välbesuttna hästägare och uppfödare ersatts av konsortier och andra större ägarskap.

Hästintresset i Sverige har under de senaste årtiondena utvecklats även utanför den traditionella hästsporten. Detta visar sig bland annat genom ett ökat antal hästraser i landet och genom växande intresse för inriktningar som till exempel westernridning och klassisk dressyr. Islandshästar har funnits i landet sedan slutet av 1800-talet och var förr populär i egenskap av att vara en liten och pålitlig arbetshäst. Idag används islandshästarna för tävling och turridning.

Uppfödningen av hästar i Sverige kan också beskrivas som en folkrörelse. Den svenska struktu-

ren med ett fåtal större stuterier i kombination med deltidsstuterier och framför allt många hobbyuppfödare har gett god utdelning i form av många exempel på svenska topphästar. Engagemang är det som förenar. Den mest vanliga uppfödaren i Sverige är inte längre lantbrukare utan en kvinna i yngre medelåldern som har hästar som hobby.

Bakom spjutspetsen av prestationer inom hästsportens olika inriktningar och discipliner finns den stora bredden. Här återfinns en verklig folkrörelse, alla de människor som gör att allt fungerar. De fixar, sköter hästar, mockar och umgås. Det gäller oberoende av stall och inriktning. De driver klubbverksamhet, arrangerar möten, uppvisningar, tävlingar, utflykter och kurser, snickrar, sköter tävlingsbanor, vaktar parkeringar, städar, kokar korv och kaffe. De är hästintresserade tjejer och killar, kvinnor och män, föräldrar, familjer, hästägare och medryttare. Alla dessa människors ideella insatser är basen för att några ska kunna bedriva sport på hög nivå.

Föreningskunskap är hörnstenen i ett demokratiskt folkrörelsearbete. SvRF:s förbundsstämma har fattat beslut om satsningar kring föreningskunskap och demokratifrågor. Inom SvRF drivs all verksamhet inom ramen för de 1 000 ideella medlemsföreningarna. Grundförutsättningarna för en bra ridsportverksamhet är kunskap om demokratifrågor, föreningsverksamhet och föreningsutveckling samt vilka villkor och förutsättningar som gäller för densamma. Kravet på kompetens inom dessa områden är extra viktigt hos styrelseledamöter. Det gäller inte minst i de föreningar som också driver ridskoleverksamhet.

Med Ridsporten mot Framtiden är ett arbete med syfte att höja kompetensen i föreningskunskap inom föreningarnas styrelser, att skapa, utveckla och behålla kompetensen inom SvRF samt att öka engagemanget för styrelsearbete.

En undersökning från SCB (2003) visar att



medlemskapet i traditionella folkrörelser minskar generellt sett. Nedgången har framför allt drabbat folkrörelsesveriges kärna, det vill säga facket, de politiska partierna, konsumentkooperationen, bondeföreningarna samt föräldraföreningarna. Bland annat mot denna bakgrund har regeringen gett en utredare i uppdrag att se över den framtida folkrörelsepolitikens inriktning, omfattning och utformning samt föreslå åtgärder rörande bidragsgivning och annan finansiering av folkrörelserna och det övriga föreningslivets verksamhet.

Engagemanget i idrottsföreningar är dock fortsatt starkt. Inom hästsporten ökar engagemanget, vilket bland annat visar sig i fler medlemmar i landets ridklubbar och att nya inriktningar (till exempel islandshäst, western) tillkommer med organisationer på förbunds- och föreningsnivå. Hästintresset tar sig också uttryck i engagemang i andra typer av föreningar, till exempel avelsföreningar. Mot bakgrund av det breda och ökande folkliga intresset kring hästar finns det stor anledning för hästsverige att noga följa vilka förslag som utred-

ningen lämnar i slutet av juni 2007, inte minst vad gäller bidragsgivningen. Exempelvis skulle Hästsportens folkhögskola, som är ett mycket viktigt instrument för att utveckla folkrörelsen kring hästen, genom ökade statsbidrag bättre kunna svara mot den stora efterfrågan som finns på utbildningar av ridinstruktörer. Statsbidraget har varit begränsat till samma utbildningsvolym som vid starten för knappt tjugo år sedan.

Regeringen överlämnade nyligen sin folkbildningsproposition till riksdagen. Ett förslag är att man ska pröva om statens bidrag till idrottens bildnings- och utbildningsverksamhet kan kanaliseras direkt till idrotten. Skälet till detta är att det kan vara svårt att skilja på vad som är folkbildning och vad som är mer traditionell ledar- och utbildningsverksamhet inom idrotten. Eftersom hästen som folkrörelse är mycket bredare än det rent idrottsliga är det viktigt att en eventuell överföring av statligt stöd direkt till idrotten inte får till följd att den folkbildningsverksamhet som ligger utanför den rent idrottsliga glöms bort eller kommer i kläm.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill värna den folkliga förankringen och det breda engagemanget i hästsporten och hästnäringen.

Vi vill attrahera nya grupper att bli aktiva inom hästsporten.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att hästsporten och hästavelns olika ideella föreningar mot bakgrund av hästsportens utbredning i samhället i högre grad än tidigare kommer i fråga för de statliga ekonomiska stöd som utgår till folkrörelser och folkbildning.

Ungdomspolitik

POLITISKT MÅL FÖR UNGDOMSPOLITIKEN

Målet för ungdomspolitikerna är att ungdomar skall ha verklig tillgång till välfärd och makt. Det handlar om ungdomars livssituation inom en rad olika områden som arbete, boende, utbildning, hälsa, fritid och inflytande.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Drygt 950 000 av Sveriges invånare är ungdomar i åldrarna 13–20 år. Av dessa är 50 000 medlemmar i Svenska Ridsportförbundet (SvRF). Det innebär att man bara genom SvRF har kontakt med ungefär 5 procent av landets ungdomar i åldern 13–20 år. Till denna siffra ska läggas alla dem som är aktiva inom hästsporten, antingen i ridklubbar som inte är anslutna till SvRF, aktiva inom ridsporten men inte i någon klubb eller aktiva inom andra inriktningar (till exempel islandshäst eller western) eller inom trav- och galoppsporten.

Genom att nå ut till så många unga människor är hästsporten en viktig kanal för att främja utvecklingen på såväl kort som lite längre sikt även inom andra politikområden, till exempel folkhälsa, folkrörelse m. m.

Det ungdomspolitiska perspektivet är mycket prioriterat av hästnäringens olika organisationer. Det visar inte minst **Hästsportens ungdoms-**

satsning (HUS), som är ett unikt och gränsöverskridande samarbete mellan trav-, galopp-, och ridsport. Sedan starten 1997 har 5 miljoner kronor årligen avsatts till HUS av det överskott som spelet genererar och som förs tillbaka till hästnäringen.

Syftet är bland annat att öka samarbetet mellan dessa olika hästsporter samt att främja förståelsen och intresset för hästsportens betydelse i samhället. Exempel på projekt som möjliggjorts genom åren är:

- På barns vis
- Stallsmart
- Vara
- Må bäst mé häst
- Ungdomsledarens Dag.

Viktigt för de tre inblandade parterna, ridsporten, travet och galoppsporten, har varit att öka hästkunnandet och säkerhetsmedvetandet samt att skapa ett livslångt intresse för hästen bland barn och ungdomar. Inte minst för travsportens del har HUS inneburit en stor möjlighet att utveckla ungdomsverksamheten och att få in ungdomar och kvinnor i en traditionellt mansdominerad sport.

Projektet **På barns vis** har producerat material för ledare inom ridsporten. Vägen fram till färdig produkt är mycket väl förankrad – drygt 300 aktiva ledare har deltagit i processdagar, utbildningar och andra möten under projektiden. Utöver en gedigen ledarbok finns nu också på webben en öv-



ningsbank för ledare att hämta inspiration till bra övningar i vardagsverksamheten.

Websajten **Stallsmart** – är den gemensamma basen för ungdomsfrågor för hästsporten. Den är idag det främsta verktyget att nå hästintresserade ungdomar – oavsett gren. Via Stallsmart kan viktiga frågor kommuniceras och intressanta artiklar spridas. Stallsmart gör det också möjligt att ha direktkontakt med ungdomarna. Idag finns i systemet 10 000 medlemmar.

Projektet **Vara** handlar om att skapa förutsättningar och metoder för ledarna på ridklubbar att stärka unga tjejers självförtroende. Bakgrunden är att aktiva inom hästsporten märkt att unga tjejer på landets ridskolor påverkats av det som allmänt kal-

las tjejers låga eller dåliga självförtroende. Under 2005 genomfördes föreläsningar där cirka 150 ledare fanns på plats för att lyssna till landslagsledares och fritidsledares erfarenheter.

Må bäst mé häst har fokuserat på ryttarens kost och hälsa. Kunskap och inspiration har spridits på bland annat tre clinics förlagda på olika platser i landet. Över 300 ungdomar har närvarat vid dessa clinics där man mött kända profilryttare.

Ungdomsledarens Dag – syftar till att uppmuntra de viktiga ungdomsledarna – oavsett om man engagerar sig ridsport, trav eller galoppssport. Den här dagen arrangeras en gång per år och vid varje tillfälle deltar cirka 120 ungdomsledare. Aktuella ungdomsfrågor lyfts fram likaså hur de olika

sporterna arbetar med ungdomsfrågor, utbildnings- och arbetsmöjligheter.

Genom regeringens fyraåriga satsning på idrottens barn- och ungdomsverksamhet, **Handslaget** har Ridsportförbundet (SvRF) fått drygt 30 miljoner kronor. Pengarna har använts till en rad olika och viktiga projekt som ridklubbarna ansökt om.

Travsporten har i sitt visions- och strategidokument för framtiden betonat vikten av att utveckla ungdomsverksamheten. Under de närmaste åren kommer resurserna att fördubblas från dagens nivå på cirka 12 miljoner kronor. En viktig satsning är att skapa en rikstäckande ungdomsverksamhet genom att till exempel starta travskolor och ungdomsverksamheter även på platser där det inte finns några travbanor.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Hästsporten och hästnäringen engagerar och involverar människor från alla delar av samhället. Det vill vi värna om i det fortsatta arbetet med att rekrytera ungdomar till sporterna.

Vi vill fortsätta HUS-satsningen på åtminstone nuvarande ekonomiska nivå även under den kommande avtalsperioden från och med halvårsskiftet 2007.

Därutöver ska STC och SG omfördela medel till ungdomsverksamheten inom sina ordinarie budgetar för att utveckla satsningen på ungdomar.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att regeringens satsning på idrottens barn- och ungdomsverksamhet, Handslaget, fortsätter även efter 2006 med en förnyad fyraårsperiod.

Att flickors idrott med häst tilldelas lika stora resurser och tas på samma allvar som pojkars idrotter, både regionalt och nationellt.





Hästen möter individen utan
fördomar och värderingar.

Människor mår bra av hästar!

Människor mår bra fysiskt och psykiskt av att umgås med hästar. Det visar olika utredningar.

Exakt hur mycket samhället tjänar i kronor är svårt att beräkna. Men lek med tanken: Det finns 300 000 hästar i landet. Säg att varje häst engagerar fem människor. Det innebär att 1,5 miljoner människor mår lite bättre; kanske en, kanske två eller till och med tre timmar bättre, om man mäter i vårdtid. Det motsvarar mellan 1,5 miljoner och 4,5 miljoner vårdtimmar.

Omräknat i pengar handlar det om miljardbelopp i uteblivna vårdkostnader.

Ridningen är också en stor handikappsport med 4 000 aktiva ryttare. Dessa ryttare betalar själva sin ridning.

I flera länder används ridning som terapi inom ramen för sjukgymnastik. Ridningen betraktas som behandlingsmetod. Så inte i Sverige. För att rida som terapi måste den enskilde själv betala.

Det känns lite avigt, för att inte säga märkligt.

Lika avigt som att ridning inte klassas som personalsvårdsförmån skattemässigt.

I båda fallen tjänar ju samhället i slutänden!



Handikappolitik

POLITISKT MÅL FÖR HANDIKAPPOLITIKEN

Målet för handikappolitiken är att samhället utformas så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet, och att deras levnadsvillkor blir jämlika med andras.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Ridning är Sveriges största handikappidrott. I mötet med hästen försvinner fokus från funktionshindret och det gemensamma intresset för hästen sätts i centrum. För många barn med funktionshinder är det oerhört centralt för den personliga utvecklingen att hitta ett sammanhang där funktionshindret saknar betydelse i den sociala kontexten. Där är hästen enastående. Ridningen och kontakten med hästar är inte enbart fysisk träning utan också viktig ur ett socialt och psykiskt sammanhang. Att skritta är till exempel att jämföra med människans sätt att gå, hjärnan blir stimulerad på liknande sätt. Rörelsen aktiverar en stor del av de muskelgrupper vi har, och det är många neurologiska funktioner som börjar arbeta bättre. Hästar används bland annat för att behandla autistiska barn. Det finns vetenskapliga bevis på att till och med talet blir bättre tack vare ridningen.

Handikappridning kan delas in i fritidsridning och terapiridning. Cirka 4 000 ryttare med funk-

tionshinder får genom ridning möjlighet till en meningsfull fritidssysselsättning. Med **fritidsridning** menas ridning då den funktionshindrade främst är ryttare. Det kan till exempel vara vanligt hästägande, tävlande eller lektioner för ridinstruktör. Majoriteten av de funktionshindrade som fritids rider har ett psykiskt funktionshinder och ofta ett eller fler tilläggshandikapp. För personer med rörelsehinder ger ridning träning av koordination, balans och styrka. Detsamma kan sägas om ridning för personer med psykiska funktionshinder och här kan hästen dessutom vara ett slags gränssnitt som personen kan förmedla tankar och känslor genom.

Inom Svenska Ridsportförbundets medlemsklubbar finns en stor handikappverksamhet. När det gäller handikappridningen tillhörde såväl tävlingssidan som breddverksamheten tidigare Svenska Handikappidrottsförbundet. Sedan mitten av 90-talet är förbundet ansvarigt för all handikappverksamhet inom ridsporten som bedrivs runt om i Sverige. Förbundets utbildningssektion ansvarar bland annat för handikappledarutbildning av ett par hundra personer årligen. Tävlingssektionens handikappkommitté har hand om alla frågor kring tävling för ryttare med funktionshinder. Allt från yttersta elit till nybörjartävling inryms inom kommitténs arbetsområde. Fokus ligger framför allt på elitsatsning, där Sverige har som mål att kvala till världsmästerskap och Paralympics. Kring satsningen finns en omsorgsfull planering för att målen ska kunna upp-

yllas. Framgångarna i Paralympics i Aten 2004 har betytt mycket för bredden inom ridsporten, då Iréne Slättengrens framgång göt hopp hos andra ryttare med funktionshinder om att det går att vinna guld trots ett omfattande funktionshinder. Bredden är viktig, utan den får vi ingen elit och tvärtom. Därför har kommittén en sidosatsning på ekipage som är på väg »upp«.

Utöver att vara en fritidsverksamhet så används också ridningen i allt högre utsträckning inom ramen för sjukgymnastik, så kallad **terapiridning**. Det är en terapiform som kan hjälpa barn och vuxna med neurologiska sjukdomar, skador i rörelse- och stödjeorgan eller psykiska funktionsnedsättningar, samt barn och vuxna inom omsorgen. Terapiridning leds av en person med sjukvårdsbakgrund, oftast en sjukgymnast, som hyr häst och lokal av en ridklubb för att bedriva sjukgymnastik med sina patienter till häst.

All handikappridning bekostas av den utövande själv. Till skillnad från de andra skandinaviska länderna är terapiridning inte en vedertagen behandlingsmetod i Sverige. Det får till följd att det är den enskilde själv som får stå för kostnaden om man väljer terapiridning som behandlingsform. Någon finansiering inom ramen för socialförsäkringen eller sjukförsäkringen utgår inte. På utbildningssidan finns inte heller någon övergripande samordning av utbildningar med koppling till ridterapi.

På senare tid har även travet utvecklat viss handikappverksamhet. Flera travskolor har handikappkurser med specialdesignade vagnar.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill aktivt bidra med den unika möjlighet som ridning och hästhållning innebär till en naturlig inkludering för personer med funktionshinder.

Vi vill ännu tydligare marknadsföra ridsporten

som handikappidrott, inte minst mot beslutsfattare, och lyfta fram dess stora potential.

Vi vill öka tillgängligheten för alla. Ridsporten kommer till exempel att aktivt arbeta för att uppfylla tillgänglighetsförordning (gäller för offentliga lokaler och arbetsplatser) som regeringen antog för ett antal år sedan. Ridsporten ska bli ett föregångsexempel på hur tillgänglighet för alla kan se ut. Tillgänglighet på ridskolor måste gälla både barn och vuxna. Därför handlar det om att använda symboler istället för textade skyltar, hängare i rullstolshöjd som underlättar barns eget ansvarstagande för att hämta och återställa utrustning. Det är bara några enkla exempel på där tillgänglighet ger fler vinnare.

Vi vill öka kunskapen om ridterapi och dess rehabiliterande effekter. Stiftelsen Svensk Hästforskning har anslagit pengar till forskning om hästen som terapeutiskt verktyg.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att hästens och ridningens betydelse inom rehabilitering och habilitering erkänns. Det skulle bland annat kunna få till följd att fler människor skulle kunna få ridning som en del av sin rehabilitering eller habilitering.

Folkhälsopolitik

POLITISKT MÅL FÖR FOLKHÄLSAN

Det politiska målet för folkhälsan är att skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Flera områden är centrala ur folkhälssosynpunkt. Det handlar till exempel om:

- delaktighet och inflytande i samhället
- trygga och goda uppväxtvillkor
- ökad hälsa i arbetslivet
- ökad fysisk aktivitet

• minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Att minska ojämlikhet i hälsa är en stor utmaning för folkhälsoarbetet. För att öka jämlikheten krävs miljöer som underlättar för alla att oberoende av ekonomiska och regionala skillnader och oberoende av funktionella handikapp välja ett hälsofrämjande beteende. Hästar och hästsport fyller en viktig funktion för många människor. Hästsporten har utvecklats till att bli en av landets mest populära fritidssysselsättningar – cirka en halv miljon är till exempel aktiva inom ridsporten och 85 procent av dem är kvinnor vilket gör hästsporten till den största idrotten bland kvinnor. Hästsporten är tillgänglig för människor i olika åldrar och yrkeskategorier och ridning är den största idrotten bland funktionshindrade.

Hästsporten berikar människors liv med motion och friluftsliv. Med ridning tränas såväl kondition, muskelstyrka, balans och koordinationsförmåga. Hästsporten ger träning på olika nivåer från enklare vardagsmotion till hårdare fysisk träning. I häst- och ridmiljöer lär man sig att bemästra svårigheter och utmana sina egna gränser, man tränar ledarrollen och skapar nära kontakter med såväl hästar som människor. Det stora och ökande hästintresset i landet är ett tecken i sig på det fysiska och psykiska välbefinnande som kontakten med hästar innebär.

Hästen är betydelsefull för många unga människors utveckling. Ett hästintresse grundläggs ofta tidigt i livet. Ridsport är till exempel den idrott näst efter fotboll som arrangerar flest aktiviteter för barn och ungdomar mellan 7–25 år. I umgänget med hästar lär man sig att ta ansvar, organisera sig och att samarbeta. Hästen möter individen utan fördomar och värderingar. Meningsfull sysselsättning och utvecklande fritidsaktiviteter där vuxna är involverade är viktigt för unga människors möjligheter att bygga nätverk och få socialt stöd. Att ingå i ett socialt nätverk främjar också den psykiska hälsan. Att ha hästen som fritidsintresse är något som bär för ett livslångt lärande och personlig utveckling. Att så många unga människor på ett lärande sätt utvecklar positiva sociala värden är kanske det viktigaste bidraget från hästnäringen till samhället.

De vuxna är också aktiva. Många återupptar rid-

ningen och alltför många börjar rida i vuxen ålder. Detta bidrar till ökad hälsa i arbetslivet. I tider där kraven i arbetslivet är höga är det viktigt att människor har intressen vid sidan av förvärvsarbete och studier. Många vittnar om den totala koncentration som samvaron med hästar innebär och den avkoppling från annat som detta skänker.

Friskvård och rehabilitering är allt viktigare inslag för att fler människor ska kunna leva friskare liv och orka vara kvar i arbetslivet. Hästen och ridning spelar en viktig roll i detta sammanhang. Ridning är stärkande för både kropp och själ. Det hjälper till att aktivera de muskler som vi annars inte använder så mycket när vi sitter, går och står. Som rehabilitering hjälper ridning till exempel människor med ryggproblem. För personer som drabbats av stroke kan ridning vara ett bra och effektivt sätt att återuppbygga motoriken. Kontakten med hästar och ridning har också en viktig roll i habiliterande verksamhet, till exempel för autistiska barn. Inom hästnäringen finns en stor kompetens som kan användas för att ta fram förslag på hur ridning kan användas i habilitering, rehabilitering och friskvård.

Hästen ingår också i behandlingar som syftar till att **bryta drogberoende och socialt utanförskap**. Relationen mellan människa och häst har visat sig vara ett exceptionellt terapeutiskt verktyg som hjälper människor som har svårt att relatera till andra. Utöver det rent emotionella bidraget erbjuder hästen och arbetet i stallet dem som vårdas möjligheter att lära sig vad det innebär att vara hästskötare, hovslagare eller veterinärassistent.

Utöver de positiva effekter på hälsan som själva samvaron med hästen och hästsporten ger så arbetar hästnäringens olika organisationer aktivt för att lämna flera positiva bidrag till folkhälsan. Svenska Ridsportförbundet och landets ridklubbar arbetar till exempel med att skapa **rökfria** ridanläggningar och att öka medvetenheten om riskerna med alko-

hol. I dagsläget har nära 400 av landets ridklubbar anslutit sig till kampanjen och arbetet för rökfria miljöer. Förbundet samarbetar med Vägverket i kampanjen »**don't drink and drive**«. Kampanjen är en nationell satsning som riktar sig till ungdomar mellan 15 och 24 år och syftar till att göra ungdomarna medvetna om riskerna med alkohol och rattfylleri.

Genom Hästsportens ungdomssatsning (HUS), som är ett unikt och gränsöverskridande samarbete mellan trav-, galopp-, och ridsport, har ett antal projekt som syftar till att förbättra hälsan bedrivits. Frågan om tjejs självkänsla har aktualiserats inom HUS genom projektet Vara, som drivits framgångsrikt. Seminarier har hållits för klubbarnas ledare och det har väckt frågor och visat på möjligheter att arbeta för att tjejer helt enkelt ska må bra.

Må bäst me' häst är ytterligare ett projekt inom HUS. Det syftar till att få ungdomar att se sig själva som idrottare. Att ta ansvar för sin egen hälsa vad gäller kost, träning och vila har fokuserats på flera olika sätt.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill satsa mer på forskning kring hästars påverkan på psykisk och fysisk hälsa.

Vi vill öka samverkan kring antidrogfrågor.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att hästsporten, på samma sätt som andra idrotter, klassas som personalvårdförmån i skattehänseenden. Därigenom skulle arbetsgivare som önskar subventionera sina anställdas kostnader för ridlektioner kunna göra detta utan att subventionen beskattas.



Vi vill helt enkelt att hästarna ska ha det så bra som möjligt.

Hästar har också känslor – dom ska vi vara rädda om

Hästarna i Sverige mår bra.

Till övervägande del i alla fall, för vi har ett bra djurskydd. Det ska vi ha, djuren ska må bra. Det är hästnäringens inställning.

Det finns till denna hållning två tungt vägande orsaker: moral och trovärdighet. Det är människan som tagit över ansvaret för hästarna.

Dessutom; en god hästhållning ökar förtroendet för hästnäringen. Likaväl som vanskötta hästar minskar detta förtroende.

Men det finns problem. De olika djurskyddsfrågorna är uppdelade på fem olika myndigheter. Några områden hamnar dessutom mellan stolarna.

Det vore bra om dessa instanser blev färre och mer samordnade.

Antalet personer i branschen ökar, och då även okunskapen. Branschen har funderat över att införa ett "körkort" för hästhållare.

Det vore också bra om det fanns större utrymme för flexibla bedömningar i tillsynen av djurskyddet. Helhets-situationen är viktig. Liksom att åtgärder och nya regler går hand i hand med näringens ekonomi.



Djurpolitik

POLITISKT MÅL FÖR DJURPOLITIKEN

Målet för djurpolitiken är ett gott djurskydd och ett gott hälsotillstånd bland de djur som är i människans tjänst.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Det finns två grundläggande skäl till varför hästnäringen tar djurskyddsfrågorna på mycket stort allvar. Det första handlar om djurskyddet som sådant. Vi vill helt enkelt att hästarna ska ha en så bra tillvaro som möjligt och att deras miljö på bästa möjliga sätt skall tillgodose deras behov. Det andra skälet har med näringens legitimitet att göra. Vanskötta djur eller slarv med djurskyddet undergräver trovärdigheten för hela näringen och förutsättningarna för näringen och sporten att utvecklas och växa.

Sverige har jämfört med de flesta andra länder höga djurskyddskrav och djurskyddet i Sverige är generellt sett också gott. Den senaste översynen av djurskyddet inom hästhållningen genomfördes av Jordbruksverket 1997. Slutsatsen av projektet var att hästhållningen i Sverige överlag var ganska bra. De allra flesta hästarna sköts väl och uppenbar vanvård hör till ovanligheterna. De brister som påträffades rörde framför allt efterlevnaden av bestämmelser och allmänna råd. Resultatet visade också att tillämpningen samt tolkningen av lagen varierar mellan kommunerna.

Den **egentillsyn** som finns inom trav-, galopp- och ridsporten är utomordentligt viktig. Organisationernas egentillsyn syftar bland annat till att alla grundkrav på god hästhållning skall vara uppfyllda. Organisationerna har gemensamt definierat begreppet god hästhållning.

Egentillsynen sker i första hand genom besök, rådgivning, utbildning och opinionsbildning. I varje organisations reglemente finns också regler för hästens omvårdnad, träning och tävling som alla berörda måste följa. Här ställs kraven i vissa avseenden högre än i djurskyddslagen. Brott mot reglementet kan ge påföljder som är mycket kännbara för ett hästföretag, till exempel avstängning, startförbud, böter eller indragning av tävlingslicens.

Hästnäringens organisationer har en viktig roll när det gäller att sprida **kunskap och information** om djurskyddsbestämmelser. En central del i detta arbete är den utbildningsverksamhet som bedrivs vid landets ridskolor, ridklubbar, travskolor och galoppskolor och som når ut till många aktiva. Förbunden arrangerar till exempel kunskapstävlingarna såsom Vi i stallet, Hästkunskap Cup, Vi i Travskolan samt STC:s KRAFFT-samling i syfte att stimulera till utbildning i god hästhållning. Lantbrukarnas Riksförbund LRF arbetar med att sprida information om lagstiftning m.m. till sina medlemmar som i allt högre grad också har hästar på sina gårdar.

Det totala antalet hästägare i Sverige ökar, även om man beaktar den negativa utvecklingen inom

travet och galoppen. **Många nya hästägare** är oerfarna och har begränsad erfarenhet av hästhållning. Hästnäringen arbetar därför med flera former av utbildningar och informationsinsatser för att sprida kunskap om god hästhållning och gällande regelverk till denna grupp som kanske inte nås av den verksamhet som bedrivs vid landets ridskolor. Projekt med att utbilda landets stallvärdar, det vill säga de som hyr ut stallplats till privatägda hästar, pågår i syfte att höja stallvärdarnas status och förtydliga deras roll som spridare av hästhållningskunskap. Lokala initiativ har också tagits, på flera håll i landet, till så kallade hästkörkort för hästägare.

LRF har tillsammans med Agria och Länsförsäkringar utvecklat konceptet Säker Hästverksamhet för LRF-medlemmar som har stallbyggnad eller hästverksamhet. I konceptet ingår utbildning i säkerhetsfrågor och genomgång av verksamheten samt förslag på åtgärd av brister. Den som lever upp till kraven får bland annat rabatt på lantbruksförsäkringen samt hästförsäkringen.

Näringen arbetar också med djurskyddet genom **hästkliniker** på 23 orter i Sverige, från Boden i norr till Jägersro i söder. ATG ägde och drev tidigare dessa men sedan ett par år tillbaka ägs de och drivs av Nationella Stiftelsen för Hästhållningens främjande. ATG betalar för att hålla kliniker öppna i glesbygd och bidrar också finansiellt till hästspecialistutbildning av veterinärer som finns i Sverige och som Hästklinikerna ansvarar för.

Ur ett djurskyddsperspektiv är det viktigt att kunna **bedöma en hingsts hälsotillstånd** och om nedärvning av defekter kan medföra lidande för avkomman. Därför har det funnits ett i lag reglerat krav på så kallad avelsvärdering som omfattar hingstens härstamning, exteriör, hälsostatus, prestation och nedärvningsförmåga. Från och med den 1 december 2005 har det statliga kravet på avelsvärdering avskaffats. Skälet till detta är att kravet bedöm-

des stå i strid med EU:s regler om fri rörlighet av varor och tjänster och principen om icke-diskriminering av varor som är godkända i andra EU-länder. I och med att kravet på avelsvärdering enbart betraktats ur ett strikt juridiskt perspektiv finns det en uppenbar risk att djurskyddet försvagas. De svenska avelsförbunden utarbetar nu regler som ska tillämpas frivilligt av landets uppfödare och hingsthållare. Syftet med de frivilliga reglerna är att försöka upprätthålla djurskyddet i avelsarbetet. Trots att staten tagit sin hand ifrån avelsvärderingen så är frågan om ärftliga defekter, i ett djurskyddspolitiskt perspektiv, fortfarande en statlig angelägenhet. Utöver hästnäringens intresse så borde det därför även finnas ett statligt intresse för att öka kunskapen kring ärftliga defekter och att öka kraven på inrapportering av förekomsten av detsamma.

Djurskyddsmyndigheten ser över sina föreskrifter och allmänna råd. Det som gäller hästar kommer att lyftas ur de allmänna föreskrifterna om djurhållning inom lantbruket och läggs i en egen föreskrift. Hästnäringens organisationer har deltagit i en referensgrupp och lämnat sina synpunkter på förslagen till ändringar. Under 2006 förväntas omarbetade föreskrifter att successivt beslutas och träda ikraft.

Det är viktigt att det finns **en balans** mellan å ena sidan djurskyddet och å den andra sidan näringens möjligheter att utvecklas och växa. En alltför detaljerad reglering kan riskera att upplevas som hinder för näringens verksamheter och ligger inte i linje med samhällets generella intentioner av enkla och tydliga regelverk. Regleringen av djurskyddet måste också ge förutsättningar för en kompetent och omdömesgill kontroll och inspektion. Ansvaret för tillsynen av djurskyddet är idag splittrat mellan flera offentliga aktörer, till exempel Djurskyddsmyndigheten, Jordbruksverket, Livsme-

delsverket, Länsstyrelserna samt kommunerna. Ansvar och befogenheter behöver tydliggöras, likaså tolkningen och tillämpningen av gällande regelverk.

Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande har bildat en djurskyddsgrupp med representanter från näringsens centrala organisationer. Syftet med gruppen är att diskutera djurskyddsfrågor och då det bedöms lämpligt och effektivt agera gemensamt (till exempel formulera och lämna gemensamma synpunkter och remissyttranden).

En fråga som diskuterats och utretts av hästnäringsen är dagens system för veterinär tillsyn i samband med hästtävlingar. Hästnäringens organisationer anser att systemet har stora brister framför allt när det gäller tillgången till hästkunniga veterinärer, träffsäkerheten i tillsynen och kostnaderna. Även riksdagen har genom ett tillkännagivande till regeringen angivit sin mening att systemet med förordnande av tävlingsveterinärer vid hästtävlingar borde ses över med syfte att förenkla systemet och därmed minska kostnaderna. Djurskyddsmyndigheten ser därför på uppdrag av regeringen över regleringen på detta område. Hästnäringens organisationer har på eget initiativ bidragit med ett gemensamt förslag på hur den veterinära tillsynen i samband med tävlingar skulle kunna bli både bättre och billigare. Än så länge har inga beslut fattats om några förändringar.

Hästen är ett livsmedelsproducerande djur. Det kan låta konstigt eftersom vi i Sverige inte primärt föder upp hästar för köttproduktion. Men det faktum att det finns hästar som går till slakt gör att lagstiftningen betraktar hästen som ett livsmedelsproducerande djur. Kravet att varje häst ska ha ett individuellt pass har sin grund i detta synsätt. Av passet ska det framgå om hästen behandlats med läkemedel med slaktkarenstider. Karenstiden kan variera från någon dag till livslång slaktkarenstid. Det är viktigt att en häst som behandlats med så-

dant läkemedel inte kommer in i livsmedelskedjan under pågående slaktkarens. Från och med den 2 maj 2005 kontrolleras detta på alla slakterier. De allra flesta hästarna kommer dock aldrig ifråga för livsmedelsproduktionen. Det främsta skälet är att hästägare inte betraktar hästen som ett livsmedelsproducerande djur. Ett annat skäl är att de flesta hästar har behandlats med preparat med lång karens eller preparat om vilket man har otillräcklig kännedom om karensen.

Hästar som avlivas och som inte ska gå till livsmedelsproduktion får inte transporteras i samma transport som hästar som ska bli livsmedel. Detta är en ganska ny regel och har lett till att de hästambulanser som tidigare fanns att anlita för både avlivning och bortförsl av den avlivade hästkroppen inte längre kan ägna sig åt denna verksamhet, förutsatt att de även vill kunna ägna sig åt transport av hästar som kan komma att ingå i livsmedelsproduktionen. Det återstår för hästägarna att vända sig till en veterinär som avlivar hästen, Svensk Lantbrukstjänst AB eller själv avliva hästen. För bortförsl av kroppen till destruktion svarar Svensk Lantbrukstjänst AB. Problemet är dock att man kan få vänta flera dagar på att få kroppen bortforslad. Ett annat alternativ är att hästägaren i den mån denne också äger mark begär tillstånd hos kommun och länsstyrelse om att få gräva ner kroppen. Mot bakgrund av ökningen av antalet hästar i landet och att hästägarna inte betraktar hästen som ett livsmedelsproducerande djur finns det stora behov av en översyn hur avlivning, transport och destruktion av hästar skall gå till.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi tar ansvar för djurskyddet inom hästnäringsen. Därför kommer vi att fortsätta vårt arbete med djurskyddsfrågor på bred front. Utmaningen är stor

inte minst när det gäller att utbilda nya oerfarna hästägare.

Vi vill erbjuda vår kompetens och erfarenhet och i högre grad användas som samtalspart i beredningen av förslag till förändringar beträffande djurskyddsfrågor.

Vi satsar ännu mer på forskning kring ärftliga defekter.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att hästen även fortsättningsvis betraktas som ett livsmedelsproducerande djur.

Att utformningen av regelverket kring djurskyddet inriktas mot funktionskrav snarare än detaljregler. En sådan utveckling skulle vara gynnsam för utvecklingen av nya djurhållningsformer, positiva från djurskyddssynpunkt. Det skulle också lämna utrymme för djurskyddsinspektörerna att göra egna bedömningar och sammanvägningar av det totala djurskyddet på en anläggning.

Att ansvarsfördelningen av djurskyddskontrollen görs tydligare. Den splittring på flera olika aktörer som råder idag är till förfång för såväl djurskyddet, kontrollanterna och hästnäringsen.

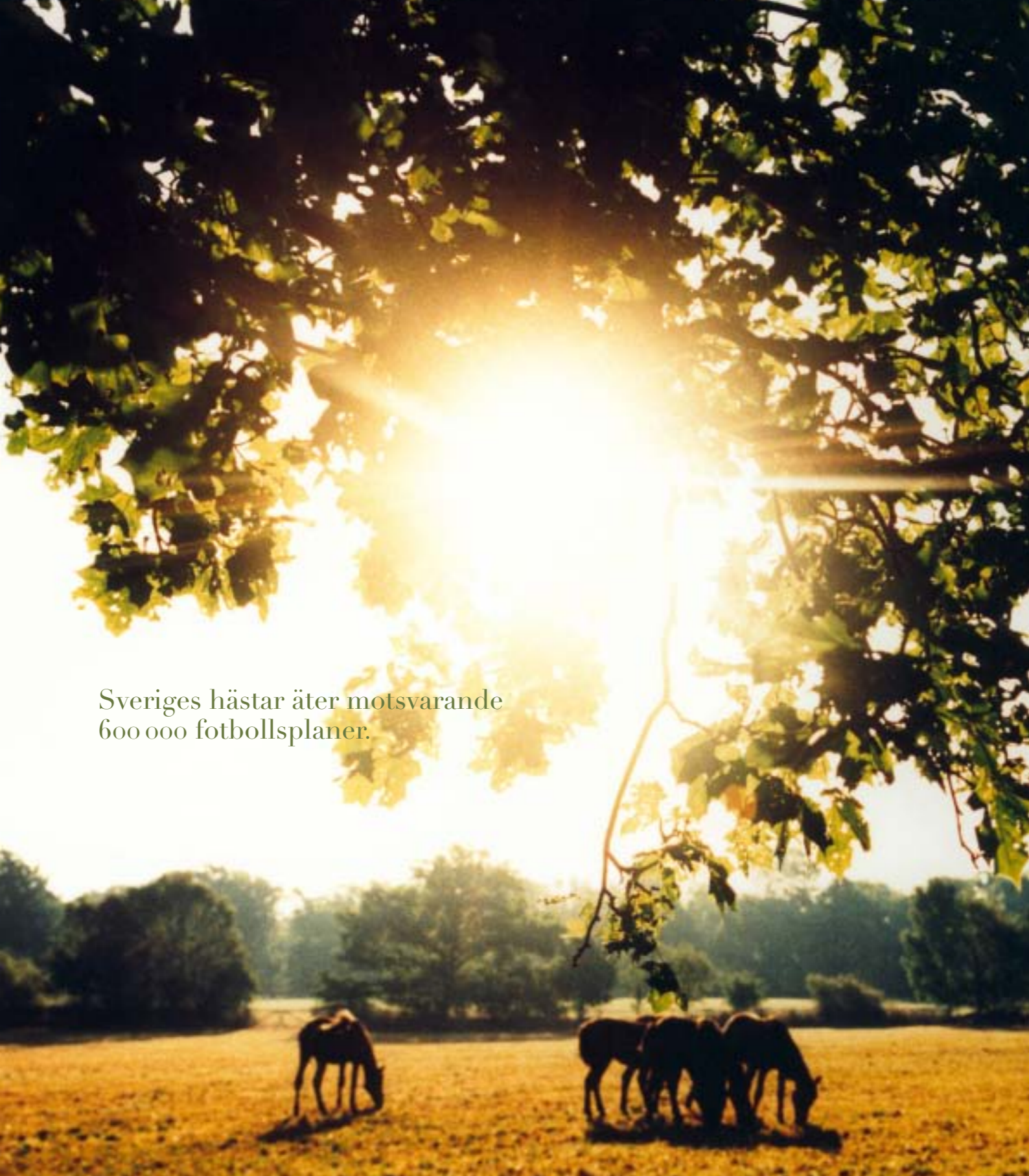
Att inspektionen av djurskydd, miljöskydd m.m. samordnas.

Att reglerna om djurskyddet i samband med tävling ändras. Dagens system är inte ekonomiskt hållbart för näringsen och är inte träffsäkert när det gäller djurskyddet. Vi har lämnat förslag som vi bedömer både kommer att öka djurskyddet och minska kostnaderna.

Att den statligt finansierade forskningen kring ärftliga defekter hos hästar ökar och att kraven på inrapportering av ärftliga defekter utökas.

Att frågan om avlivning, transport och destruktion av hästkroppar ses över i syfte att hitta en hållbar lösning.





Sveriges hästar äter motsvarande 600 000 fotbollsplaner.

Hästen – en del i kretsloppet

Förr i tiden, inte alltför långt tillbaka, möttes man av betande kossor när man reste genom Sverige.

Idag är det hästar man ser i de flesta beteshagar, hästar som håller landskapet öppet. Det hästarna äter, på bete och från krubba, motsvarar 600 000 fotbollsplaner av öppet landskap i landet, eller halva Skånes jordbruksareal.

Hästarna ingår med andra ord som en naturlig del i det biologiska kretsloppet.

Ändå finns det problem. Praktiska och strukturella. Det handlar om övergödning på grund av gödselhantering. Det handlar också om att hästarna och hästhållningen kryper allt närmare städer och samhällen.

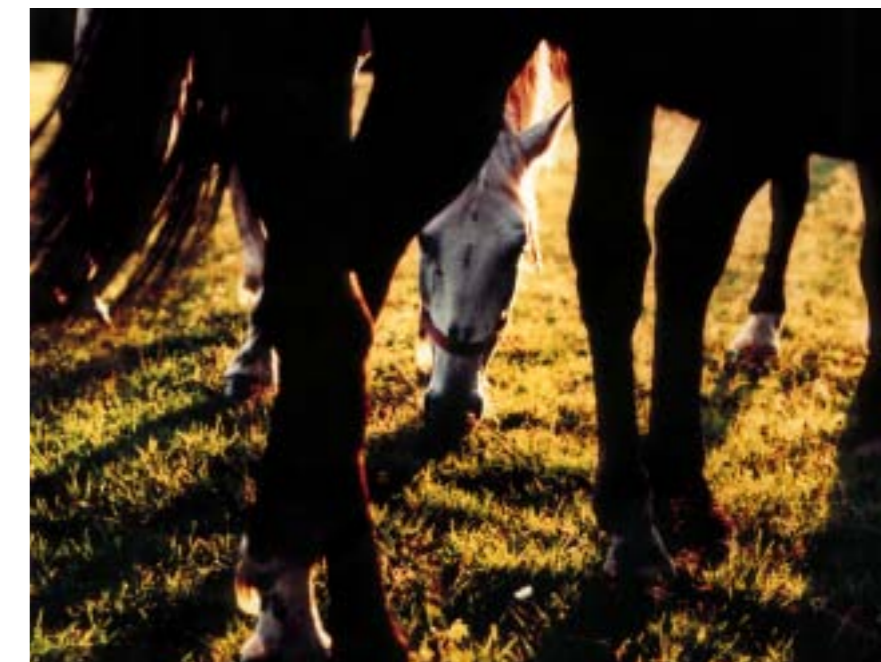
Hästnäringen arbetar för att samma regler ska gälla för hästar både på och utanför jordbruksfastighet.

Det skulle underlätta lagring av gödsel vilket innebär att näringen från hästgödsel på ett bättre sätt återförs till växt-

odlingen. Bättre regler gynnar också samarbetet mellan lantbrukare och hästanläggningar.

Och när nu hästarna finns i större mängd intill tätorterna bör också regler för dessa områden vara enhetliga för hela landet.

För visst vore det skönt att även framöver se hästarna beta på landets marker?



Miljöpolitik

POLITISKT MÅL FÖR MILJÖPOLITIKEN

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Riksdagen har beslutat om 16 miljö kvalitetsmål, som anger vilket tillstånd som skall uppnås i ett generationsperspektiv.

Följande fyra är relevanta för hästnäringen:

- ingen övergödning
- grundvatten av god kvalitet
- ett rikt odlingslandskap
- ett rikt växt- och djurliv

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Hästnäringens verksamheter påverkar miljön både positivt och negativt. Men hästens bidrag till uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen ökar.

Hästen ingår som en naturlig del i kretsloppet och bidrar i stor utsträckning till att bevara odlingslandskapets biologiska mångfald, kultur- och skönhetsvärden. Det hästarna äter motsvarar ungefär 600 000 fotbollsplaner eller en yta stor som halva Skånes åkermark. Med ökat antal hästar ersätter hästmulen i många fall det minskade antalet kor i det svenska landskapet. Markerna brukas och slås för att bli hästfoder men hästarna bidrar också genom betning till att hålla landskapet öppet. Hästarnas inslag som betesdjur hjälper även till att upprätthålla de betesgynnade växtarterna. Betesmar-

kerna har inte bara biologiska värden. De innehåller ofta spår från tidigare generationers markutnyttjande som rösen, stengårdsgårdar, små åkertegar eller odlingsterasser. Därigenom fungerar markerna som ett slags kulturarv, som även har mycket höga rekreations- och skönhetsvärden. Håller inte betesdjur markerna öppna så förfulas landskapet och skapar otrivsel.

Men en för hög beläggning av hästar på betesmark kan medföra skador på växter i naturbetesmarker och att växttäckets skadas så att marken inte kan ta upp de näringsämnen som finns i gödsel och urin. En för hög beläggning kan också innebära att växtnäringsförluster sker och risk finns för att



grundvatten och ytvatten förorenas.

I takt med att hästhållningen ökar i vårt land skapas det mer och mer hästgödsel som måste tas om hand. Oönskade effekter av hästhållning kan vara att gödsel deponeras eller förbränns, vilket medför att näringsämnen och organiskt material inte återförs till åkermarken.

Det finns en del problem med att återföra hästgödsel till marken och därför vill hästnäringen få till stånd några regeländringar som skulle kunna stärka hästens bidrag i kretsloppet. Hästnäringen har uppmärksammat regering och myndigheter på brister i lagstiftningen samt tolkning och tillämpning av densamma när det gäller gödselhantering. Regelverket omfattar hästhållning som bedrivs inom ramen för ett jordbruksföretag. Det har fått till följd att det råder osäkerhet om vad som gäller för hästhållning utanför jordbruksföretag. Olika kom-

muner gör olika tolkningar och tillämpningar av regelverket. En ändring av regelverket skulle stärka kretsloppstänkandet och bidra till att gödseln tas om hand på ett bättre sätt. Detta skulle i sin tur leda till större chanser att de svenska miljömålen uppfylls. Verksamhetsutövare och tillsynspersonal får dessutom en drägligare situation när de vet vilka regler som gäller. Reglerna blir också mer logiska när all djurhållande verksamhet behandlas på samma sätt och då blir förståelsen och acceptansen för dem större.

Från att ha varit en del av det traditionella lantbruket blir hästarna nu mer och mer integrerade i det övriga samhället. Även bostadsbebyggelsen utvecklas och hästgårdar som tidigare har legat på landet blir allt mer omgärdade av bostäder. Mer än 200 000 hästar finns, enligt Jordbruksverkets beräkningar, i tätortsnära miljöer och därmed i närhe-

ten av bostäder, skolor, dagis osv. Och den utvecklingen fortsätter. Folk vill ha nära till sina hästar, liksom man vill ha nära till till exempel skola och affär. Man vill gärna ha möjlighet att ha stall på tomten och då ofta i anslutning till andra bostäder.

Här kan det uppstå problem. Hästar anses ibland av grannar ge upphov till störningar i form av lukt, flugor, damm och allergiska reaktioner. Grannarna vänder sig till kommunala myndigheter för att få bort hästarna. Kommunala myndigheter vet inte alltid hur man ska hantera frågan och tillämpningen av lagstiftningen, Plan- och bygglagen och Miljöbalken, tillämpas olika i landet. Olika myndigheter på central, regional och lokal nivå, ger ut egna råd för tillämpningen. Dessa råd är, enligt hästnäringens uppfattning, ofta både motstridiga och saknar vetenskaplig underbyggnad. Tillämpningen blir där efter och domstolspraxis är inte entydig.

Hästnäringens organisationer driver därför frågan om en översyn av råd och anvisningar från berörda myndigheter och att forskningen kompletteras. Boverket har tillsammans med andra intressenter påbörjat en förstudie på området. Hästnäringens miljöråd deltar också i detta arbete.

Hästnäringens miljöråd har funnits i flera år. I miljörådet arbetar hästnäringen tillsammans med miljöfrågorna. Det övergripande målet är att hästnäringen ska kunna erbjuda attraktiva upplevelser och bidra till att skapa en uthållig ekonomi och miljö. Exempel på verksamheter är miljödiplomering, miljöredovisningar och egenkontroller. Miljörådet är också remissinstans till Jordbruksverket och Naturvårdsverket.

Nya forskningsprojekt om allergener har startats i syfte att öka kunskapen om hästallergener. Bland annat bedrivs ett gemensamt forskningsprojekt mellan Centrum för folkhälsa, vid Karolinska Institutet och Arbets- och miljömedicin vid Uppsala Akademiska Sjukhus.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill öka miljömedvetenheten inom näringen och efterlevnaden av lagar och föreskrifter. Arbete pågår för närvarande med att utveckla ett speciellt miljöverktyg för hästnäringen, Hästhusesyn, som ska hjälpa hästnäringen att miljöanpassa verksamheterna. Hästhusesyn är en checklista som går igenom alla de regleringar och villkor, alltifrån nationella lagar till branschens egna krav, som gäller specifikt för häst. Den kommer också att finnas på egen hemsida.

Vi vill genom hästnäringens miljöråd arbeta aktivt för att i högre grad samråda med staten och dess myndigheter i beredningen av och konsekvensanalyserna av olika miljörelaterade ärenden.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att hästnäringens roll i kretsloppet stärks. Därför vill hästnäringen att lagstiftningen som rör gödselhantering ska ändras till att omfatta även hästhållning utanför jordbruksföretag och att begreppen jordbruk och jordbruksföretag definieras i detta sammanhang samt att Statens Jordbruksverk tar fram allmänna råd för att underlätta för hästnäringen när det gäller att följa lagstiftningen för gödselhantering.

Att så kallad stukalagring av gödsel ska ingå i gårdens lagringskapacitet.

Att råd och anvisningar om tillämpningen av plan- och bygglagen ses över så att tolkningen och tillämpningen av den blir likvärdig över hela landet.





Spelet – motorn i hästnäringen

Hästnäringens bidrag till landets sysselsättning motsvarar nästan 10 000 helårstjänster.

Hästarna i Sverige omsätter miljonbelopp.

Beräkningar visar att det handlar om som mest 46 miljarder kronor. Översatt till arbetstillfällen blir det 28 000 jobb. Och potential till fler jobb finns.

Motorn i näringen är spelet på hästar: spelet omsätter närmare 11 miljarder per år, nästan allt på trav. Staten tar sin del i form av skatt motsvarande 1,2 miljarder, resten, 1,3 miljarder, går tillbaka till trav- och galoppsporterna. En del skvätter också över till andra delar av hästsporten, exempelvis är ridsporten mycket beroende av spelpengar.

Det är det här sambandet som gör spel på hästar unikt; sporten bygger upp näringen och drar nytta av det näringen producerar.

Hundratals, kanske tusentals småföretag är beroende av detta samspel, samtidigt som näring och sport bidrar till samhällets ekonomi, öppna landskap samt att människor mår bra.

Hästen som hobby har utvecklats till en bransch, eller om man så vill industri, och en viktig del av samhället.

Självklart handlar det då om politik, näringspolitik som också innefattar samhällets aspekter på regionalpolitik, samt en mängd andra områden.

Hästfolket har börjat inse det här och ser också den utvecklingspotential som finns. Liksom de faror som uppstår.

Alltså ställer näringen krav på statsmakten, men vet också att med ”rätt” politik och kloka beslut skördar samhället i slutänden mångfalt i form av pengar, miljö, regional balans, öppna landskap och arbetstillfällen.

Näringspolitik

POLITISKT MÅL FÖR NÄRINGSPOLITIKEN

Målet för näringspolitiken är att främja hållbar tillväxt och ökad sysselsättning genom insatser för ökad konkurrenskraft och fler växande företag.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Listan på näringsverksamhet relaterad till hästar kan göras lång. Inackordering av hästar, turismföretag, ridskolor, travträning, uppfödning, utbildning och förmedling av hästar, foderföretag, företag som specialiserat sig på att bygga häststallar och hästtillbehör är några exempel från en växande sektor med många grenar. Bara inom hästturism finns cirka 500 företag.

År 2004 genomförde Sveriges lantbruksuniversitet en studie av den **samhällsekonomiska betydelsen** av svensk hästnäring, dels på övergripande nivå, dels på mer sektoriell nivå. Denna studie är unik eftersom den ger en helhetsbild av den svenska hästnäringens bidrag till samhällsekonomin.

Resultaten av studien visar att svensk hästnäring omsätter 20 miljarder kronor per år. Detta kan exempelvis jämföras med jordbrukets omsättning som uppgår till maximalt 40 miljarder kronor. Hästnäringen ger även upphov till spridningseffekter på omsättningen i övriga samhället som uppgår till

mellan 10 och 26 miljarder kronor. Näringen lämnar även ett bidrag på 8 miljarder till bruttonationalprodukten (spridningseffekter ej inkluderade), vilket motsvarar cirka 0,35 procent av bruttonationalprodukten. Det kan jämföras med jordbruket som bidrar med cirka 0,68 procent. Hästnäringen genererar även skatteintäkter på över 4 miljarder kronor. Över 1,1 miljarder av skatteintäkterna utgörs av totalisatorskatten.

Spel på trav och galopp står för ungefär hälften (cirka 11 miljarder kronor) av den direkta omsättningen. Resterande dryga 9 miljarder fördelas bland annat på verksamheterna trav och galopp, ridsport, hästturism, avel och uppfödning, vagnar och tjänster samt lantbruk.

Hästnäringens bidrag till landets sysselsättning motsvarar nästan **10 000 helårstjänster**. Om man tar hänsyn till spridningseffekter ger hästnäringen upphov till ytterligare 9 000–18 000 helårstjänster i övriga samhället. Det innebär att var tionde häst genererar ett avlönat helårsarbete. Trav och galopp genererar mest sysselsättning med cirka 2 700 helårstjänster (hästskötare, tränare samt arbete utfört vid trav- och galoppbanorna). Den arbetsinsats som krävs inom jordbruket för att producera hästfoder och tillhandahålla inackorderingsstall är sammantaget den näst största sysselsättningsgruppen inom hästnäringen. Sysselsättningen inom ridsporten utgörs framför allt av anställda vid ridskolor.

Spelet på hästar är som sagt motorn i svensk hästnäring. Det framgår tydligt av omsättnings- och sysselsättningssiffrorna. Det som skiljer spel på hästar från i princip alla andra spelformer är det unika samspelet mellan en näring och spelet. Basen för spel på hästar är hästuppfödare, hästägare och tränare. Den nära kopplingen är en viktig förutsättning för att den svenska trav- och galoppporten ska leva i hela landet och kunna fortsätta att utvecklas.

ATG har uppdraget att anordna spel på hästar. Utöver själva anordnandet av spel skall ATG även verka för att svensk trav- och galoppssport kan växa och utvecklas. Ett viktigt bidrag till det sistnämnda är att hela överskottet från ATG:s verksamhet (det som återstår när spelarna och staten fått sitt) årligen förs tillbaka till hästnäringen. År 2005 fick hästsporten totalt drygt 1,3 miljarder kronor. ATG:s medel till sporten har tre mottagare: banorna, hästsportens aktiva (prispengar, unghäststimulans, uppfödar- och tränarpremier) samt till de två centralförbunden för trav och galopp. ATG har även ett åtagande att årligen bidra med 38 miljoner kronor som avsätts till Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande (NS). Den största delen av dessa pengar används till att delfinansiera den hipnologiska högskoleutbildningen vid Flyinge, Strömsholm och Wången.

De ekonomiska villkoren för uppfödare, hästägare och tränare inom svensk trav- och galoppssport är inte särskilt gynnsamma. Omsättningen på spel på hästar har, till följd av bland annat ökad konkurrens från utländska spelbolag, utvecklats relativt svagt de senaste åren. **Totoskatten** till staten har på grund av ändrade spelmonster ökat. Detta har sammantaget lett till att mindre pengar återförts till näringen. Lönsamheten har försämrats så till den grad att många uppfödare har valt att lägga ner sin verksamhet. Resultatet syns i avelsstatistiken – an-

talet födda föl minskar drastiskt. Detta är ett hot mot trav- och galoppssportens framtid i Sverige. Det är också ett hot mot sysselsättningen framför allt på landsbygden, där alternativ sysselsättning ofta saknas. Minskad direktomsättning inom näringen till följd av minskad verksamhet minskar också spridningseffekterna av näringens verksamhet och leder till minskade skatteintäkter.

Två åtgärder är nödvändiga för att bromsa denna utveckling. För det första handlar det om att staten ska stå fast vid sitt löfte om att återställa nivån på spelskatten efter den höjning som gjordes under budgetsaneringen. På i princip alla andra områden har regeringen återställt nivåerna till dem som gällde innan saneringen och på många områden har man också genomfört reformer. För det andra handlar det om att i grunden förändra beskattningen av spel på hästar i syfte att förbättra konkurrenssituationen för ATG, vilket bidrar till en förbättrad situation för näringen. Vid en internationell jämförelse kan man konstatera att den svenska spelskatten är högre än i de övriga nordiska länderna och att den hör till en av de högsta i Europa.

Karakteristiskt för hästnäringen är att **de flesta företagen är mycket små** och drivs av en eller kanske två personer. Företagaren har ofta utvecklat sitt företag ur sin hobby och driver det på del- eller heltid. En del verksamheter som är knutna till häst drivs i ideella föreningar, främst ridklubbar, samt trav- och galoppssällskap som organiserar trav- och galopptävlingar. Till stor del är de ideella insatserna nödvändiga för att många hästanknutna verksamheter ska kunna bedrivas på den nivå de befinner sig idag. Professionaliseringsgraden varierar alltså mellan olika delar av näringen. Främst är det inom trav- och galoppssporterna som det finns ekonomiska incitament som ger möjlighet till proffsträning av hästar. Inom ridsporten är det främst inom ridutbildning vid ridskolor som det

finns underlag för heltidsanställda medarbetare, medan det på bruksområdet främst är inom skogsörning och samhällsnära tjänster som underlag finns för hel- eller deltidsarbete.

Det förekommer ibland att företag inom hästnäringen inte följer gängse villkor på arbetsmarknads- och skatteområdet. Om hästnäringen ska kunna utvecklas och få den respekt som den oftast förtjänar är det oerhört viktigt att företagen tar ansvar för att de lagar, regler och avtal som gäller när man bedriver näringsverksamhet och har anställd personal verkligen efterlevs. Det behövs både utbildning och information i dessa frågor och det är något som näringen själv måste ta ansvar för. Staten kan underlätta genom att förenkla och förtydliga gällande regelverk och i övrigt främja hästnäringen.

Hästnäringen har inte bara behov av god kompetens inom områden som har en direkt beröring

med hästen. Kunskap inom områden som ekonomi, juridik, marknadsföring, organisation m.m. utgör en bas för att på ett framgångsrikt sätt kunna utveckla såväl gamla som nya företag. Det är också viktigt att på ett bra sätt kunna informera om och ta tillvara på de olika stödprogram som finns inom ramen för EU-samarbetet.

Då det typiska hästföretaget är ett litet företag som drivs på hel- eller deltid är bland annat **regel- och skattefrågor** viktiga. Den flora av regelverk som till exempel ett litet turistföretag måste följa uppfattas många gånger som ett hinder för att företaget ska kunna utvecklas. Skattefrågan är viktig för småföretagaren. Skattefrågorna kring hästnäringen kan vara komplicerade och tillämpningen och tolkningen av skattelagstiftningen varierar mellan olika delar av landet. Det handlar framför allt om gränsdragningen mellan vad som ska betraktas som hobbyverksamhet och vad som är näringsverksamhet, det vill säga vem som ska ha rätt att lyfta moms eller inte. Skatteverket kommer tillsammans med lantbrukets organisationer att se över tolkningarna om vad som ska betraktas som näringsverksamhet och vad som är hobby. Travet och galoppen har redan försökt reda ut problemen för sina utövare. Det har utmynnat i klarare spelregler. Förväntningarna är stora på att reglerna blir klarare och lättare att tolka för både hästvärlden och Skatteverket.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill fokusera på hästens och hästnäringens lokala betydelse och utvecklingspotential. Med avstamp i den samhällsekonomiska analysen har hästnäringens centrala organisationer arrangerat konferenser på regional nivå för att belysa hästens betydelse i olika regioner och att diskutera konkreta åtgärder som kan främja utvecklingen av olika verk-



samheter kring hästen. Nästa steg är att göra lokala analyser av hästnäringen på kommunal nivå, och att utarbeta metoder för hur kommuner och hästnäring kan samarbeta för att bidra till att utveckla hästnäringens olika verksamheter lokalt.

Vi vill skapa fler nätverk för hästföretagare, öka tillgången på information på internet, med länkar och hänvisningar till andra websidor. Efterfrågan bland hästföretagare på information om statliga stöd och EU-bidrag är stor.

Vi vill utreda förutsättningarna för att bilda ett särskilt företagarråd inom hästnäringen, som bland annat skall ansvara för att få till stånd de informations- och utbildningsinsatser som behövs.

Vi vill prioritera företagarfrågorna inom ramen för den befintliga utbildningsverksamheten.

Vi vill öka fokus på affärsutveckling inom hästnäringen. Under 2006 kommer hästnäringens organi-

sationer att bedriva en rad olika projekt med inriktning på lönsamt hästföretagande. Delfinansiering sker med hjälp av de medel som regeringen beslutade om vid årsskiftet.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att staten infriar sitt löfte om ett återställande av to-toskatten till 1996 års nivå.

Att to-toskatten utformas på ett konkurrenskraftigt sätt.

Att regelförenklaring genomförs för små företag, inte minst för turistföretag på landsbygden.

Att skattelagstiftningen tolkas och tillämpas på ett entydigt sätt så att villkoren för företag är lika oavsett var i landet som verksamheten bedrivs.



Regional utvecklings- och landsbygdspolitik

POLITISKT MÅL FÖR DEN REGIONALA UTVECKLINGS- OCH LANDSBYGDS-POLITIKEN

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och god servicenivå i hela landet. Den regionala utvecklingspolitiken spänner över insatser som berör de flesta politikområden.

Landsbygdspolitikerna är en viktig del av den regionala utvecklingen. Målet för landsbygdspolitikerna är en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Målet omfattar en hållbar livsmedelsproduktion, sysselsättning på landsbygden, hänsyn till regionala förutsättningar och uthållig tillväxt.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

En stor del av de verksamheter som tillsammans utgör hästnäringen bedrivs på landsbygden med eller utan koppling till det traditionella jordbruket. På många gårdar utgör hästverksamhet en viktig inkomstkälla vid sidan av den huvudsakliga sysselsättningen i form av traditionellt lantbruk. Hästar och hästhållning genererar intäkter till jordbruket på i storleksordningen 2,6 miljarder kronor per år.

Hästar och hästhållning har stor betydelse för **utveckling av landsbygden**. Småföretagande på landsbygden innebär möjligheter att kunna bo

kvar och verka aktivt på landsbygden. Hästintresset kan också utgöra en drivkraft att flytta från stad till landsbygd och bidra till landsbygdsboende samt upprätthållandet av servicestrukturer. Inte minst utgör hästar och hästhållning en meningsfull fritid för många på landsbygden.

Den svenska trav- och ridsporten har en klart uttalad strategi där grundbulten utgörs av en väl utvecklad **breddsport**, vilket skall skapa den elit som är nödvändig för att popularisera och utveckla respektive sport. Genomförandet av strategin är tydlig om man beaktar travbanornas och ridskolornas lokalisering. Inom travsporten är antalet travbanor samt tävlingstillfällen relativt jämnt fördelade mellan Norrland, Svealand och Götaland. Självfallet finns det en för privat företagsamhet naturlig koppling mellan lokalisering och befolkningsunderlag. Framför allt travsporten har dock tagit ett stort ansvar för att bibehålla den rådande banstrukturen genom differentierade fördelningsskalor av totot och i vissa fall genom ekonomiska åtaganden där så har varit nödvändigt. Den målmedvetet bedrivna strategin med en mycket väl utvecklad breddsport har även en mycket stor betydelse för det lokala näringslivet, speciellt för jordbrukssektorn, då hästarnas fodermedel i mycket stor omfattning inhandlas lokalt. Människors behov och glädje av att kunna se, vårda och träna sin häst medför även att inackordering till stor del kommer det lokala jordbruket till del.



Hästaveln är förmodligen i större utsträckning än annan hästhållning beroende av landsbygdspolitikerna, men även av andra stimulansåtgärder som näringen själv bidrar med är viktiga. Uppfödning av hästar kräver tillgång till stora betesmarker där ston med föl och unghästar kan hållas. För att stödja svensk avel satsar hästsporten på särskilda stimulansåtgärder.

Hästturism är en viktig verksamhet som expanderat kraftigt under de senaste åren. De flesta hästturistföretag är små, men många vill växa. Turistnäringen med häst är liksom övriga turistnäringar på uppgång. Omsättningen beräknas till cirka 250 miljoner kronor. Hästturism kan vara turridning, turistikörning med vagn eller släde, rid- och körleder, utbildning eller deltagande i hästevenemang. De cirka 500 företag som bedriver hästturism på landsbyg-

den är oftast mycket små men väl spridda över landet. Det finns en stor potential inom näringen, Sverige har bra inhemska hästraser, vacker och variationsrik natur och ett stort kunnande när det gäller hästar. Det småskaliga företagandet är en tillgång som gör produkterna ytterst attraktiva. Svårigheten för dessa små företag är att nå ut på marknaden. Turistnäring med häst behöver väl paketerade produkter med tillhörande mat, boende och resor för att bli ett attraktivt val för kunden.

EU:s jordbruks- och landsbygdspolitik och de ekonomiska ersättningar som utgår inom ramen för denna är en av flera viktiga delar i utvecklingen av landsbygden. **Jordbruksreformen** som genomfördes 2005 innebär att stöden till jordbrukarna frikopplas från vad som produceras och utgår oberoende av produktionens inriktning eller omfatt-



ning. En förutsättning för att stödet ska betalas ut är dock att åker och betesmark hävdas och att andra regelverk på miljö- och djurskyddsområdet efterlevs. Genom det enhetliga stödet till all jordbruksmark kommer hästen i betydligt större utsträckning än tidigare att likställas med jordbrukets djur i övrigt. Det är bra eftersom hästen spelar en allt viktigare roll i arbetet med att hävda marken. Genom sitt betande bidrar hästen direkt till att hålla marken öppen. Genom produktion av det grovfoder och kraftfoder som hästen efterfrågar bidrar den indirekt till markhävd.

Inom ramen för EU:s **miljö- och landsbygdsutvecklingsprogram** (LBU) betalas redan idag investeringsstöd, projektstöd och kompetensutvecklingsmedel till hästverksamhet förutsatt att denna verksamhet kombineras med traditionellt jordbruk. Regelverket kring LBU ger medlemsländerna ganska stor frihet att själva bestämma över sin nationella tillämpning. Inför den nya programperioden som börjar 2007 och sträcker sig till 2013 är det därför viktigt att regelverket utformas på ett sådant sätt att hästar och hästverksamheter jämföras med andra djur och med mer traditionella jordbruksverksamheter.

Stödet för **investeringar** i hästanläggningar kan öka jämfört med idag. Genom att utvidga stödet till att även omfatta kommersiell hästverksamhet där kopplingen till traditionellt jordbruk saknas eller är svag skulle till exempel ridskolor, företag som sysslar med hästturism, företag som tillhandahåller tjänster och stallplatser för privata hästhållare kunna söka investeringsstöd.

Kompensationsbidrag lämnas till jordbrukare inom de så kallade stödområdena, vilka sammantaget täcker hälften av landets åkermark och tre fjärdedelar av den naturliga betesmarken. För att bli berättigad till stöd krävs ett visst djurinnehav. Hän syn tas endast till innehav av nöt, får och get. En

möjlig förenkling inför den nya programperioden skulle vara att helt slopa djurkopplingen. Slopas djurkopplingen skulle en del av stödet indirekt komma hästarna till godo.

Miljöstödet för öppet odlingslandskap utgår i form av arealstöd till vallarealer inom stödområdena. Ingen djurkoppling finns utom i stödområde 1–3 (nordligaste Sverige). Djurkopplingen berör samma djurslag som kompensationsbidraget. Den möjlighet som finns att vidga ersättningen till hästar är att räkna in dessa i underlaget för beräkning av djurunderlaget för stödområde 1–3.

När det gäller **kompetensutvecklingsinsatser** i det nuvarande LBU-program ska det finnas en anknytning till lantbruket. Hästföretag utan koppling till lantbruk faller utanför den primära målgruppen som består av lantbrukare eller andra grupper med anknytning till lantbruket och dess omställning. Därför är det angeläget att målgruppen utvidgas så att fler kan få del av kompetensutvecklingsinsatserna.

Projektstöden ska främja utvecklingen av nya verksamheter på landsbygden för att förstärka möjligheterna till bosättning, sysselsättning och inkomster på landsbygden. Projektstöden har som mål att öka antalet lantbruksföretag med kombinationsverksamhet. På samma sätt som för till exempel investeringsstödet måste hästverksamheter ha kopplingar till jordbruket för att få del av stöden. Därför är det angeläget att målgruppen utvidgas så att fler kan få del av projektstöden.

Regionala utvecklingsprogram och EU:s strukturfondsprogram är viktiga instrument inom den regionala utvecklingspolitiken. Tillsammans med landsbygdspolitikerna är de viktiga för såväl hästnäringens som landsbygdens utveckling. För närvarande pågår arbetet med att utforma nya regional- och socialfondsinsatser i form av strukturfondsprogram för perioden 2007–2013. Arbetet bygger på att regionala behov inom vissa områden ska kunna

hanteras i programmen utifrån en nationell strategi.

Hästnäringen har under den pågående programperioden fått stöd från regionalfonden till exempel till utvecklingen av Strömsholm, Tingvalla travbana och satsningen på hästbyar i Heby kommun. Dessa satsningar är ett kvitto på hästens betydelse för att öka sysselsättningen, företagandet och som nydanare i samhällsutvecklingen.

Från socialfonden har stöd getts i form av utbildningssatsningar inom hästnäringen samt i form av analyser och kompetensutvecklingsinsatser för enskilda hästföretagare. Dessa insatser har stärkt enskilda personer och företag och stärkt näringens möjligheter att utveckla sig ytterligare.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill att hästnäringens organisationer tar ett större ansvar och bli mer aktiva för att i högre grad än i dag komma i åtnjutande av de resurser som finns för utveckling av regioner och landsbygd.

HÄSTNÄRINGEN KRAV PÅ POLITIKEN

Att hästens och hästföretagandets viktiga bidrag inom den reformerade jordbrukspolitikerna och till utvecklingen av svensk landsbygd erkänns. Ett sätt att göra det är att i det nya programmet för landsbygdsutveckling jämställa hästen och hästföretag med andra djurslag och med mer traditionell jordbruksverksamhet. Det skulle öka möjligheterna för hästnäringen att få delta i olika LBU-åtgärder.

Att frikopplingen av jordbruks- och landsbygdsstöden består. Ur hästnäringens synpunkt gynnar frikopplingen av stöden hästen eftersom det medför att hästen i princip behandlas på samma sätt som andra djurslag.



Mycket arbete har lagts ner de senaste åren på att höja kompetensen inom hästnäringens olika yrkesområden.

Hästen – en del av kunskapssamhället

Sverige har egentligen ett unikt system för hästutbildning. I mångt och mycket påminner den om det officiella svenska utbildningssystemet; från dagis, via gymnasium, högskola till antingen praktiskt arbete eller forskning.

Den svenska ridskolan är unik vid en internationell jämförelse. Tillsammans med ponnysporten blir den en sorts grundskola. Trav- och galoppkolor är också på frammarsch. Sedan tar häst- och naturbruksgymnasier över och de hippologiska studierna på Flyinge, Strömsholm och Wången avslutar och förfinar utbildningsstegen.

Hästsporten har själv lagt grunden till utbildningssystemet och har sedan tagit initiativ till ett utvecklat samarbete med svenskt skolväsen. Specialkurser finns för hästturism, unghästutbildning samt för lärarutbildning i ridpedagogik.

Mycket bygger på bra praktik på bra praktikplatser. För det krävs att en

modell för ersättning till praktikvärdar finns, vilket näringen kräver.

Också på forskningens område händer saker; ett nytt, långsiktigt forskningsprogram tar form. Stiftelsen Svensk Hästforskning håller i trådarna.



Forskningspolitik

POLITISKT MÅL FÖR FORSKNINGSPOLITIKEN

Målet för forskningspolitiken är att Sverige skall vara en ledande forskningsnation där forskning bedrivs med hög vetenskaplig kvalitet.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Forskning kring hästen och dess betydelse har i hög grad initierats och finansierats av hästnäringen. Ett viktigt exempel på detta är den satsning på hästforskning som AB Trav och Galopp (ATG) gjort alltsedan 1977 i syfte att förbättra hästhållningen samt att förebygga sjukdomar och skador. Denna satsning har bidragit till betydelsefull kunskap om skador och sjukdomar, men också om uppfödning och avelsåtgärder.

Viktiga forskningsområden som har finansierats rör hållbarhet och prestation, underlag för avelsvärdering samt forskning om trav- och galoppbanors utformning. Inte minst det senare har fått både nationellt och internationellt genomslag då de flesta banor idag är doserade efter svensk modell, vilket minskat skador och ökat hållbarhet och prestation hos tävlingshästarna. Detta var på sin tid ett pionjärarbete inom området hästens träningsfysiologi där svensk hästforskning under lång tid hållit sig på yttersta framkant. God hästhållning och ett starkt djurskydd har varit prioriterade områden. Flera

forskningsprojekt har handlat om hästens miljö samt dopning och otillåten medicinering. Resultaten av dessa har lett till såväl svenska som internationella regleringar angående medicinering av tävlingshästar samt förebyggande av dopning. Även forskning kring infektion till exempel av hästinfluensa och streptokocker (kvarka) har gett resultat som har kunnat nyttjas för praktiskt bruk.

På senare tid har satsningarna inom hästforskningsområdet ökat. Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) har till exempel utformat ett gemensamt forskningsprogram **Hästen för arbete, sport och fritid**. Satsningen syftar till att förstärka svensk hästforskning, främja vidareutbildning av veterinärer, agronomer och hippologer och föra ut forskningsresultaten för att främja hästkunnandet i hela landet.

Den hästpolitiska utredningen föreslog redan för sex år sedan att ett särskilt hästforskningsråd med en hästforskningskommitté skulle bildas och att de forskningsmedel som bland annat ATG och Agria avsatte tillsammans med motsvarande summa statliga medel skulle överföras till detta råd. Initiativet till att ytterligare stärka svensk hästforskning togs emellertid av hästnäringen själv. **Stiftelsen Svensk Hästforskning** bildades år 2003 av Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande (NS) i samverkan med ATG, Agria Djurförsäkring och Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF). ATG, Ag-



ria och SLF sammanförde sina forskningsmedel och avsätter drygt 6,3 miljoner kronor årligen till forskningsstiftelsen. Genom detta samarbete har resurserna till svensk hästforskning ökat till gagn för angelägna forsknings- och utvecklingsprojekt. I slutet av 2005 beslutade regeringen att bidra med 7 miljoner kronor till hästforskning. Minst 5 miljoner kronor ska avsättas till med hästnäringen samfinansierad forskning.

Nu pågår arbetet med att utforma ett **långsik-**

tigt forskningsprogram. Det ska fastslås av Stiftelsen Svensk Hästforskning under 2006. Förslagets huvudsakliga inriktningar berör:

- skador och sjukdomar – åtgärder och förebyggande samt hållbarhet, arv och miljö
- hästen – miljön, människan och samhället
- djurskydd – förebyggande av dopning och otillåten behandling
- reproduktion.

Förutom de traditionella forskningsområdena inom veterinärmedicin och reproduktion breddas forskningen till att belysa tidigare relativt outforskade områden. Ärtlighet och hållbarhet är ett sådant område. Genom att känna till vilka sjukdomar som är ärftliga och vilka miljöfaktorer som påverkar sjukdomen kan hänsyn tas till det i avelsarbetet. Det kan leda till friskare och mer hållbara hästar. Ett annat område är hästen och miljön. Här ingår bland annat frågor om hästen som betesdjur, hästgöd-selns miljöpåverkan, foderproduktion och fodersystem samt rationella byggnads- och inredningssystem anpassade till svenska förhållanden.

Ett viktigt område är **hästen och människan**. I takt med att hästen fyller fler funktioner ökar också behovet av klarlägganden i flera frågor. Det handlar om hästens betydelse för hälsan till exempel vid rehabilitering av människan vid fysiska och psykiska sjukdomstillstånd, genusforskning kopplat till hästnäringen, försäkringssystemets inverkan på attityder och beslut hos veterinär och djurägare kopplat till djurvälstånd, hästturism samt säkerhets- och arbetsmiljöfrågor. Ytterligare ett område är hästen och samhället. Hästnäringen är en viktig del av det svenska jordbruket, men har inte ännu fått den rollen i den svenska jordbrukspolitiken. Det finns en ekonomisk tillväxtpotential för hästnäringen idag. Störst potential bedöms finnas genom utvecklingen av befintliga företag och att dessa utvecklas på ett positivt sätt. Utifrån detta resonemang prioriteras områden som hästens ekonomiska betydelse, lönsamt hästföretagande, hästen i samhällsplaneringen, allergier samt attityder. Forskning som belyser och stimulerar hästens plats i samhället är viktig för den fortsatta tillväxten inom hästnäringen.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill fortsätta bedriva hästforskning med ett långsiktigt perspektiv. Under 2006 kommer ett flerårigt forskningsprogram för Stiftelsen Svensk Hästforskning att fastställas.

Vi vill fortsätta att utveckla dialogen mellan näringen och forskningen om forskningens inriktning och dess resultat. Under 2006 planeras ett Hästnäringens Forskningsforum, vid vilket såväl önskemål från forskningen som från hästnäringens sida ska diskuteras. Detta är tänkt att årligen återkomma som ett sätt att också sprida resultaten av forskningen.

Vi vill bredda hästforskningens inriktning. I förslaget till långsiktigt forskningsprogram finns utöver de mer traditionella forskningsområdena inom veterinärmedicin och reproduktion förslag till ytterligare forskningsområden. Det handlar om forskning kring ärtlighet och hållbarhet; hästen och miljön; hästen och människan samt hästen och samhället.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att det finns långsiktiga och hållbara ekonomiska och strukturella villkor för hästforskningen. Därför är det av största vikt att det statliga stödet på 7 miljarder kronor betraktas som ett långsiktigt och årligt åtagande från statens sida.

Utbildningspolitik

POLITISKT MÅL FÖR UTBILDNINGSPOLITIKEN

Målet för utbildningspolitiken är att Sverige skall vara en ledande kunskapsnation som präglas av utbildning av hög kvalitet och livslångt lärande för tillväxt och rättvisa. Målet avser:

- barn- och ungdomsutbildning – förskola, förskoleklass, skola och fritidshem
- vuxnas lärande
- högskoleverksamhet
- studiestödsverksamhet.

HÄSTNÄRINGENS BIDRAG

Hästnäringen tar ett stort ansvar för utbildningsfrågorna och samverkar över olika disciplinräns. Den verksamhet som vuxit fram under många år kring olika hästutbildningar är välorganiserad. Utbildningsfrågorna har av tradition haft en prioriterad ställning inom ridsporten. Inom trav- och galoppsporterna är det först under de senaste 10–15 åren som utbildningssatsningar har fått ökad prioritet. Det utvecklingsarbete som pågått de senaste åren har syftat till att åstadkomma en kompetenshöjning inom hästnäringens olika yrkesområden. Målet är att säkra en fortsatt tillväxt både vad gäller antal aktiva och ekonomi. En god konkurrenskraft gentemot konkurrerande fritidsverksamheter, även i ett internationellt perspektiv avseende

både produktion och sportsliga prestationer, ska uppnås.

Det finns idag ett stort utbud av yrkesinriktade hästutbildningar. För närvarande ges gymnasial utbildning på naturbruksprogram med inriktning häst vid cirka 30 naturbruksskolor. Förutom gymnasiala grundutbildningar ges också olika former av påbyggnadsutbildningar vid några naturbruksgymnasier. Fyra av naturbruksskolorna erbjuder **riksrekryterande gymnasieprogram** med särskilda inriktningar (Kvinneby, Plönninge, Vreta och Bollebygd). Krokoms kommun är huvudman för riksrekryterande gymnasieprogram med inriktning trav, där utbildning till del utförs av Travskolan Wängen. Kolbäckadalens gymnasieförbund är huvudman för ett riksrekryterande specialutformat gymnasieprogram för ridsport på Strömsholm, där utbildningen i karaktärsämnen genomförs av Ridskolan Strömsholm (RS). Lunds kommun är huvudman för ett riksrekryterande specialutformat naturvetenskapligt gymnasieprogram med profilering för hästhållning på Flyinge. För två av ridsportens discipliner, hoppning och dressyr, finns ett **riksidrottsgymnasium** vid RS som på uppdrag av Kolbäckadalens gymnasieförbund, Riksidrottsförbundet och SvRF genomför utbildning gällande specialidrottsundervisning.

Inom ramen för den kommunala gymnasieskolan erbjuds även ridning i varierande omfattning, ofta i form av specialutformade gymnasieprogram. På

senare tid har Skolverket beviljat en rad friskolor tillstånd att bedriva gymnasieutbildningar med hästinriktning.

Ur hästnäringens perspektiv är det viktigt att kvaliteten i utbildningarna kan upprätthållas. Ett alltför rikt utbud av utbildningar med hästinriktning kan medföra svårigheter att rekrytera såväl kompetent personal som motiverade elever. Det kan därför finnas en risk för att utbildningarnas kvalitet sjunker i takt med att utbudet ökar. Det gagnar varken eleverna eller hästnäringen.

De befintliga yrkesutbildningarna inom ridsporten utgörs av Hippologprogrammet och Ridinstruktörs- och biträdande ridinstruktörsutbildning. Riksdagen beslutade år 1994 efter förslag från regeringen att inrätta en högskoleutbildning inom hästområdet. Skälet till beslutet var bland annat att man ville öka kvaliteten och volymen på yrkesutbildningar inom hästområdet med beaktande av hästsektorns behov av kvalificerad och kompetent personal samt ett ökat intresse för gymnasiala hästutbildningar. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) är huvudman och anordnar programmet i samverkan med de tre riksanslagningarna **Flyinge, Strömsholm och Wången**. Utbildningen finansieras till lika delar av staten och hästnäringen.

Den hippologiska högskoleutbildningen är en tvåårig högskoleutbildning inom hästområdet. Utbildningen är en yrkesutbildning med såväl teoretiska som praktiska moment där studenterna efter godkända studier får en yrkesexamen som benämns Hippologexamen. Utbildningen består av fyra olika inriktningar: ridlärare, stallchef, travrespektive galoppinriktning. Det första utbildningsåret är gemensamt för de två förstnämnda inriktningarna och förlagt till Flyinge. Utbildningen som i ett internationellt perspektiv är unik med sin integration av teori och praktik, har medfört att arbetsmarknaden fått tillgång till en ny yrkeskatego-

ri, hippologer. Arbetsmarknaden för hippologer är mycket god. De flesta får arbete inom hästnäringen och många har flera arbetsalternativ att välja mellan.

Ridinstruktörs- och biträdande ridinstruktörsutbildningen ges av **Hästsportens folkhögskola** i samverkan med RS. Folkhögskolan med SvRF, Svenska Galoppförbundet (SG) och Svenska travsportens Centralförbund (STC) som huvudmän finansieras av stats- och landstingsbidrag samt av huvudmannabidrag. Hela det statsbidrag som Folkbildningsrådet tilldelat folkhögskolan används för att genomföra utbildningar inom rid-, trav-, och galoppssport samt folkhögskolans så kallade allmänna linje. Folkhögskolan erbjuder även i samverkan med RS fortbildning för redan yrkesverksamma inom olika områden.

Kortare utbildningar till ridledare ges av SvRF:s distrikt. Distrikten ger även utbildningar för ungdomsledare. Även STC har kortare utbildningar för ungdomsledare och travskoleinstruktörer.

SLU genomför dessutom ett antal fristående kurser samt fortbildningskurser som äger relevans för yrkesverksamma inom ridsportens yrken.

Umeå universitet startade från och med hösten 2004 en lärarutbildning där möjlighet finns att fördjupa sig i ridpedagogik.

Det finns också några olika **KY-utbildningar** med hästinriktning. I Skara finns den så kallade Biologiska Yrkeshögskolan (BYS) som ger en tvåårig KY-utbildning i Företagande med häst. Från och med i år ges en utbildning för unghästutbildare vid Flyinge och Travskolan Wången ger tillsammans med Åre kommun en utbildning i hästturism.

Att vara skicklig i hanteringen av hästar är naturligtvis en förutsättning för den som vill vara yrkesverksam inom en näring som till stora delar erbjuder »praktiska« arbeten. Därför är det nödvändigt att det finns tillgång till relevant **yrkespraktik** där

elever får möjlighet att arbeta under handledning med både unga och äldre hästar. Yrkespraktiken är också viktig eftersom den ger insikt i arbetets villkor. Samstämmigheten är stor mellan näring och utbildningsanordnare om betydelsen av tillgång till kvalificerad yrkespraktik.

Flera av hästnäringens utbildningar ställer också krav på praktiska erfarenheter för att man skall ha tillträde till utbildningarna. Det hippologiska högskoleprogrammet kräver minst fyra månaders yrkesinriktad praktik inom företag med professionell hästhållning. Ridinstruktörsutbildningen ställer som krav att eleven har minst sex månaders yrkespraktik med undervisningsvana. Hästnäringen har genom avtal med arbetsmarknadens parter inom **Hästnäringens Yrkesnämnd (HYN)** tecknat avtal om inrättandet av godkända praktikplatser. Idag finns avtal med 150 praktikplatser men behovet är större. En viktig orsak till svårigheterna med att få tag på bra praktikplatser är att ingen ersättning utgår till praktikvärdarna.

VAD VILL HÄSTNÄRINGEN?

Vi vill värna kvaliteten i utbildningarna. I takt med att antalet utbildningar ökar blir kvalitetssäkring av utbildningarna en allt viktigare fråga för hästnäringen att bevaka.

Vi vill utveckla systemet med praktikplatser.

HÄSTNÄRINGENS KRAV PÅ POLITIKEN

Att arbetsförmedlingarna inför en likformig tillämpning av sin bedömning av hästpraktik. Dagens olika synsätt på om arbete med hästar är praktik eller inte gör att hästnäringen riskerar gå miste om duktiga människor.

Att en modell för finansiering av ersättning till praktikvärdar utformas.

Att praktikvärdar som tillhandahåller praktikanter kost och logi inte ska beskattas för detta.

Att det blir fortsatt möjligt att tillämpa riksintag vid några av landets hästutbildningar. Skälet är att god utbildningskvalitet ska kunna säkerställas.

Att ersättningarna inom de så kallade KY-utbildningarna med hästinriktning skall kunna höjas med hänsyn till att dessa utbildningar ofta är betydligt dyrare än andra utbildningar eftersom utbildningen ofta bedrivs i små grupper samt att det behövs hästar i utbildningen.

Att anslaget till ridinstruktörsutbildningen ökas så att fler av ridlärarna vid landets ridskolor får adekvat utbildning.

Organisationer

Här följer en presentation av de organisationer som samverkat i framtagandet av denna skrift.



AB Trav och Galopp (ATG) är hästsportens eget spelbolag. Spelet på hästar ger trav- och galopp-sporten ekonomisk trygghet men är också viktigt för hela den svenska hästnäringen. ATG ägs av trav- och galopp-sportens organisationer och hela överskottet av verksamheten går på olika sätt tillbaka till häst-sporten. ATG arbetar också aktivt med spelansvar för att motverka de negativa konsekvenserna av spel. www.atg.se



Svenska Travsportens Centralförbund (STC) har till uppgift att organisera, leda och utveckla svensk travsport. Förbundet är även ett serviceorgan för travsällskapen, aktiva och intresserade samt är avelsorganisation och stamboks- och registerförande förening för de varmblodiga och kallblodiga travarraserna. www.travsport.se



Svensk Galopp (SG) är STC:s motsvarighet inom galopp-sporten. SG är avelsorganisation samt stamboks- och registerförande förening för den engelska fullblodsrasen. www.galoppport.se



Svenska Ridsportförbundet (SvRf) verkar för att främja ridning, körning och voltige som motion, folk-sport och tävlingsidrott. Förbundet företräder medlemmarna gentemot myndigheter, politiker och samhälle samt arbetar med framtidsfrågor, utbildning, råd och service. www.ridsport.se



Svenska Hästavelsförbundet (SH) är avelsorga-nisation för alla de hästraser som inte ryms inom ra- men för STC och SG:s organisation. SH har 34 di- rektanslutna föreningar omfattande 30 raser. De fles- ta medlemsföreningarna är själva stamboks- och re- gisterförande. Ändamålet med SH är att företräda medlemmarnas gemensamma intressen samt att främja kvaliteten och utvecklingen av den svenska hästaveln. www.svehast.se

Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande (NS) fungerar som ett samarbetsorgan för trav- galopp- och ridsport samt hästavel i Sverige. Organisationens uppgift är att främja hästhållningen i Sverige med särskild tonvikt på utbildning, veteri- närmedicin, djurskydd, avel och uppfödning, verk- samheter av intresse för hästnäringen som miljö- och IT-frågor samt att tillvarata svensk hästnäringens intres- sen på det näringspolitiska området. NS har även an- svar för riksanslagningarna Flyinge, Strömsholm och Wången. Stiftelsen äger också ATG Hästkliniker AB med 23 kliniker, Skara Hästsjukhus och Hovsla- garskolan i Skara.

Lantbrukarnas riksförbund (LRF) är en intresse- och näringslivsorganisation för dem som äger eller brukar jord och skog. Affärer baserade på landets hästar utgör en stor och växande verksamhet i lantbruksföretag. LRF satsar därför på utbildning, avel, hästturism och hästsport och bidrar till att ska- pa förståelse mellan hästägare, markägare och rytta- re både på riksplanet och regionalt. www.lrf.se

